

انشاء ابتدائی

سال چہارم

LB

۳۰۴۸

۱۹ الف

۸۲ ف

۴ ابتدایی

ن ۱۰

مؤلف : احمد کوشا

انشاء ابتدائی

جلد دوم

برای سال چهارم دبستانها

شال

قواعد تعلیم انشاء

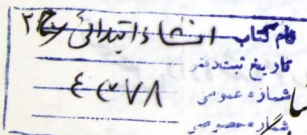
« این قواعد بر اثر دستور رسمی وزارت فرهنگ جهت استفاده
عموم آموزگاران کلاسهای ۳ و ۴ ابتدائی سرانگیزه نوشته شده است »

بضمیمه

بهترین انشاء های تصحیح شده دانش آموزان سال چهارم دبستانها

چاپ ششم

تألیف

۴۴۷۸ احمد کوشا

« دادستان داری وزارت فرهنگ »

حق طبع و انتشار مخصوص مؤلف است

چاپ افست محمد علی علمی

بسم خدا

مقدمه

نخستین سال تدریس ادبیات فارسی و عهده داری با زری فی آن مجتهد
شد که دانش آموزان ما روز بروز در خواندن و نوشتن زبان مادری خود ناتوان تر می شوند
نزد مصمم گردید تا آنجا که می تواند در باره رفع این نقص کوشش کند. برای نیل باین مقصود منظور
که اگر قواعد تعلیم نشاء و اعلا از زبان فارسی را تدوین کند و آن قواعد را با آثار ساده و بزرگ
نویسد گمان و بهترین انشاء های خود دانش آموزان در دسترس استفاده آنها قرار دهد هم قواعد
مذکور بیشتر ذهنی آنان می گردد و بهم آن انتخابات سرشت آنها واقع می شود. باین منظور چهار جلد کتاب
جهت استفاده دانش آموزان از کلاس ششم ابتدائی تا کلاس ششم متوسطه انتشار داد که هر یک
تاکنون چندین بار بطبع رسیده است. گرچه بقصد این عده کثیری از مصلحان این کتاب تا
حدی کمک کرده است که دانش آموزان بقواعد اعلا و انشاء بیشتر آشنا شوند مهندس چون برای
اولین بار که در دبستان انشاء تعلیم می گردد یعنی جهت کلاسهای ۳ و ۴ ابتدائی کتاب جامعی تألیف
نیافته است که آموزگاران از بهر بی کفایتی که چگونه در این مرحله ابتدائی انشاء را تعلیم دهند و بر
تدوینی وزارت فرهنگ هم بقدر کافی توضیح داده نشده است که چگونه این درس را تعلیم شود لذا
هر آموزگار مطابق ذوق و سلیقه خود برای تعلیم این درس ای در پیش میگیرد و بر اثر آنکه اغلب
بطرز صحیحی نوشتن انشاء بدانش آموزان تعلیم نمی گردد لذا کوشش بعدی برای آموختن او در هم دست
نوشتن در کلاسهای بالاتر آنطور که باید و نشاید مفید واقع نمی شود چرا که یک طرف باید دانش آموزان را
از روش غیر صحیحی که آموخته اند منصرف ساخت و از طرف دیگر باید راه راست و درست این
کار را با آنان آموخت. بجهت مذکور مؤلف تصمیم گرفت که برای این مرحله ابتدائی نیز کتابی

بانیات خدا و متعال

محمد رضا پهلوی شاهنشاهی ایران

بموجب این فرمان احمد کوشا مؤلف کتاب انشاء ابتدائی را که در

سال ۱۳۲۴ برنده جایزه شاهنشاهی بهترین کتاب سال

تشخیص داده شده مورد تقدیر و عنایت خاص قرار میدهم تا با تقاضا

آن سراسر از وزارت پاداش آن برخوردار گردد. اول فروردین ماه ۱۳۲۶

شماره ۴۶۰۸ / ۳۵ / ۱۲ / ۲۷ دفتر مخصوص شاهنشاهی

تدوین کند که در دسترس استفاده آموزگاران و دانش آموزان قرار گیرد.

تیمه چنین کتاب برای نگارنده با وجود سوابقی که ذکر شد چندان مشکل نبود و امکان داشت که در ظرف چند روز مجموعه ای ترتیب دهد و منتشر سازد ولی از آنجا که بر اهمیت این کار کاغذ و جوهر بود و نیز آنست که برای نفع شخصی خود کتاب تازه ای انتشار دهد که مندرجاً بشال مفیدترین راهنمایی جهت تعلیم این درس نباشد لذا با دولی وزارت فرهنگ پیشینا ذکر کرد که قبل از نظر خود آموزگاران از موده این دو کلاس از تمام دبستانهای کشور خواسته شود تا حاصل تجربه خود اعلام دارند که نظر فرد فرد ایشان درس انشا را چگونه باید تعلیم داد و بچه وضع باید از تصحیح کرد و چه موضوعی برای انشا این دو کلاس مناسب میباشد و بهترین انشائی که دانش آموزان کلاسه ای مذکور می نویسند کدامست.

خوشحانه این پیشینا مورد قبول وزارت فرهنگ واقع شد و بخشنامه مذکورین از طرف اداره بازرسی فنی با تصویب مقام وزارت فرهنگ بتمام دبستانهای کشور ابلاغ گردید:

اداره بازرسی فنی بخشنامه شماره ۶۰۴ تاریخ ۱۵/۱۰/۱۳۳۳

دبستان

چون نوشتن انشا فارسی از کلاس سوم ابتدائی شروع میشود و ضرورت دارد که بهترین وضعی این درس تعلیم شود تا فوایدی که از تدریس آن منظور نظر است حاصل گردد و برای آنکه در این مرحله ابتدائی بهترین طرز تدریس انشا فارسی بررسی گردد و خواهشمند است با آموزگاران کلاس سوم و چهارم ابتدائی آن دبستان ابلاغ فرمائید که طرز تدریس این درس موضوعاتی را که در عرض یک سال تحصیلی برای انشا دانش آموزان تعیین میکنند و روشی را که برای تصحیح نوشته آنان علمی میسازند بنویسند که در ظرف یک هفته توسط دفتران آموزشگاه باین اداره ارسال گردد. یک نمونه هم از انشاهای یکی از دانش آموزان هر یک از آن دو کلاس با آیه

ارسال دارید و نمونه ای را بجهت که برای آن تعیین گردیده است قید فرمائید.

رئیس اداره بازرسی فنی

رو نوشت جهت اطلاع ریاست فرهنگستان ارسال میگردد. از لحاظ آنکه اکثر آموزگاران کلاسه ای سوم و چهارم ابتدائی فرهنگستان آن استان سهم استفاده شوند خواهشمند است مقرر فرمائید نظر ایشان نیز باین اداره اعلام گردد و نمونه انشای آن کلاسه هم فرستاده شود.

رئیس اداره بازرسی فنی

باین بخشنامه ابرشته دبستانهای کشور جواب دادند و خصوصاً معلمان با سابقه نسبت به تهیه جواب بخشنامه مذکور علاقه خاصی ابراز داشتند و حاصل میت مای سال تدریس خود را اعلام کردند.

آن پاسخها بضمیمه نامه زیر در اختیار اینجانب گذاشته شد:

اداره بازرسی فنی شماره ۱۸۲۷ تاریخ ۲۷/۲/۱۳۳۴

آقای احمد کوشا بازرسی فنی رشته ادبیات فارسی

خواهشمند است با بررسی کامل روشهایی که معلمان کلاس سوم و چهارم ابتدائی برای تعلیم انشا فارسی نوشته اند بهترین طریق تعلیم این درس از آن مرحله ابتدائی مرقوم دارید که بدست انشاهای سراسر کشور ابلاغ شود.

رئیس اداره بازرسی فنی

قسمتهای مفید آن جوابها با حاصل مطالعه و تجربه چندین ساله نگارنده مندرجات این کتاب تشکیل میدهد.

اکنون نظر وزارت فرهنگ درباره این مجموعه ذیلا درج میگردد :

اداره کل نگارش بخشنامه شماره ۴۹۹۳۲/۴۴۲۲ تاریخ ۱۳۳۴/۷/۱۱

تعلیمات ابتدائی
اداره } فرهنگ شهرستانها
فرهنگ حوزه تهران

آقای احمد کوشا با درس فنی وزارت فرهنگ اخیرا کتابی تحت عنوان انشا، ابتدائی با قواعد تعلیم انشا، چاپ و منتشر کرده اند که برای مطالعه دانش آموزان سال سوم و چهارم دبستانها سودمند است مقتضی است مراتب را با آموزشگاههای تابع آن اداره اطلاع دهید.

از طرف وزیر فرهنگ

رونوشت بخشنامه مذکور توسط ادارات مربوط تمام دبستانهای دولتی و ملی کشور ابلاغ گردیده بطلایه بوسیله فرهنگستانها و شهرستانها بخشنامه های دیگری هم برای معرفی این کتاب صادر شده است که از نقل آنها خودداری میشود.

برائین جن نظر که از طرف ادوای ارجند وزارت فرهنگ و رسای محترم ادارات فرهنگستانها و شهرستانها نسبت باین کتاب برابر گردید پنج چاپ آن در طرف مدت کوتاهی بمصرف رسید و اکنون ششمین چاپ آن با تجدید نظر کامل و تصاویر رنگین در دو جلد (یک جلد برای سال سوم و یک جلد برای سال چهارم دبستانها) منتشر میشود. با تشکر از این غیاثتس امید است که این کتاب یاد دادن و یاد گرفتن انشا را در این مرحله ابتدائی تسهیل کند و از این خدمتی سزایی انجام پذیرد.

احمد کوشا

احمد کوشا

قسمت اول

راه آسان انشا نوشتن

در سالهای ۲ و ۳ ابتدائی

درس اول

دانش آموزان عزیز :

بدون آنکه بنویسد فقط تعریف کنید که : چه چیزهایی با خود بدستان آورده ای

و فایده هر یک چیست ؟

برای اینکه ببینید چه سوال آسانی از شما شده است جواب یکی از همدستان خودتان نوشته میشود که آنرا بخوانید.

آن دانش آموز در جواب آن سوال گفته است :

من یک کیف کوچک با خود بدستان آورده ام و چیزهایی را که در کلاس لازم دارم در آن گذاشته ام که گم نشود. آن چیزهایی که کتاب فارسی و یکی کتاب تعلیمات دینی است که از روی آنها من درس می خند. دیگر سه کتابچه است یکی برای مشق و یکی برای حساب و یکی برای دیکته.

یک قلم و دو ات بهم برای رونویسی و نوشتن یکمۀ در آن گذاشته ام
یکمۀ ما دو هم در کیف من است که حساب خود را با آن می نویسم. یکمۀ
مادر تراش هم دارم که ماد خود را می تراشم. یکمۀ و شمال هم در جیب
خود دارم که دست و بنی خود را با آن پاک می کنم.

دانش آموزان دیگر که چیزهای دیگری مانند لیوان و خود نویس و مرکب
خشک کن و خط کش و مداد رنگی همراه داشتند آنها را هم اضافه کردند و
فایده آنها را هم گفتند.

حالا شما بگویید چه چیزهایی همراه خود بدستان آورده اید و فایده آنها
 چیست؟ بنو الهامی زیر هم همین ترتیب جواب بدهید:

- ۱- در کلاس درس شما چه چیزهایی هست و هر کدام در کجا قرار گرفته اند؟
- ۲- در کلاس درس شما چند نفر دانش آموز است و روی چند نیکت
نشسته اند؟ جای بزرگترها کجا و جای کوچکترها کجا است؟ میانه معلم کجا
قرار دارد؟

۳- در حیاط دبستان چه چیزهایی می بینید؟

۴- بچه ها چه بازیهایی میکنند؟ شما چه بازی دوست دارید؟

در این تصویر چه می بینید؟
این منظره را طوری تعریف کنید که اگر کسی هم این تصویر را نبیند
از تعریف شما بفهمد که این منظره چگونه است.

آن بازی چند نفری است؟

۵- وقتی رنگ در زده می شود دانش آموزان بچه ترتیب بکلاس درس وارد می شوند؟

۶- وقتی رنگ تعطیل زده می شود دانش آموزان چطور از دبستان خارج می شوند؟

۷- بچه ها در موقع تفریح برای آب خوردن چه می کنند؟

۸- هر روز چند ساعت درس بخوانید و چند دفعه تفریح می کنید؟
چه وقت بدبستان می آید و چه وقت بخانه برمی گردید؟ (۱)

۹- چه حیواناتی بانسان آزار میرسانند؟ ضرر کدام از آنها چیست؟
۱۰- چه حیواناتی بانسان فایده میرسانند؟ فایده هر یک چیست؟

(۱) موضوعای دیگر هم ضمن توضیحاتی که برای انشا این دو کلاس مناسب می باشد در آخر کتاب درج گردیده است. ضرورت دارد که فرد فرد نو آموزان درباره آنها هر چه می بینند و درک می کنند تعریف کنند. باین ترتیب برای این درس سایر دروس باید چند جلسه وقت صرف شود تا عموم دانش آموزان بتوانند باسانی باین قبیل پرسشها جواب بدهند.

درس دوم

باین پرسشها پاسخ دهید:

خانه شما کجاست؟ نشانی کامل آنرا بگویید:

شما چند خواهر و چند برادر دارید؟ هر کدام چند سال دارند؟

در خانواده شما چند دختر و چند پسر است؟ اسم آنها چیست؟

مشرق کدام طرف است؟ جنوب یا قبه کجای می شود؟

سال چند ماه دارد؟ اسم آنها چیست و هر کدام چند روز است؟

در یک سال چند فصل است؟ در هر فصل چه میوه ای پیدا می شود؟

چه اشخاصی کار می کنند تا یک خانه ساخته شود؟

سگ چگونه زندگی میکند. فایده آن چیست؟

موش چگونه جوانی است. برای زمین بودن آن چه باید کرد؟

صبح که از خواب بیدار می شوید تا بدبستان می آید چه می کنید؟

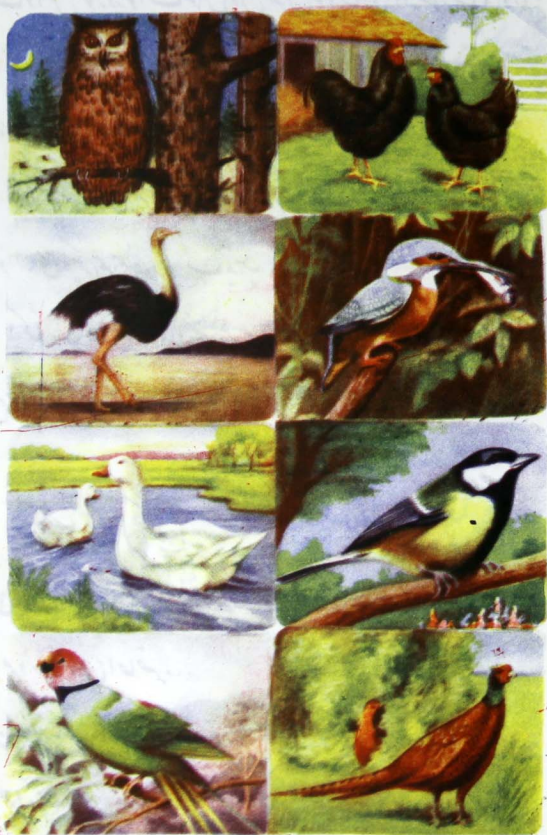
کدام دانش آموز شگرت اول کلاس می شود، برای شاگرد اول شدن

چه می کند؟

فراش دبستان چه کارهایی انجام می دهد؟

تصویر چه حیواناتی را در این صفحه می بینید ؟
در باره هر یک از آنها آنچه میدانید شرح دهید .

تصویر چه پرند هائی را در این صفحه می بینید ؟
در باره هر کدام از آنها آنچه میدانید بنویسید

یک دانش آموز در جواب سؤال اول منزل خودشان را اینطور نشانی داد:
خانه ما در خیابان مولوی روبروی دبستان رازی در کوچه سیمانی است
شماره آنهم ۱۲ و در طرف راست کوچه است.

شما هم نشانی منزل خودتان را طوری بگویید که هر کس بفهمد خانه شما کجاست
بسوالهای دیگر هم همینطور جواب دهید.

در کتاب فارسی خودتان نیز زیر هر درسی سوالهایی دارد که خوبست آنها را
هم جواب دهید.

درس سوم

این جمله را کامل کنید:

من امروز درس خود را حاضر...

ما امروز در سالن حاضر...

من امروز یک... داشتم

ما امروز چند مشق...

او دیروز یک گل...

ما فردا چند گل...

گو سفید جوان با فایده ای...

موش جوان مفیدی...

هر کس صبح زود از خواب بیدار می شود برای تمام کارهای خود... دارد.

دست و صورت را باید با... بشست.

موی سر را باید... کرد.

هر کس باید در جیب خود یک... داشته باشد.

همیشه بعد از غذا باید دندانها را...

نوک قلم و مداد را در گوش و بینی نباید...

شخص تمیز نزد همه کس...

در زمان... می بارد. هوا... می شود. آنوقت ما با... دبستان

می آییم.

در کلاس درس برای گرم شدن... می گذارند.

دانش آموز خوب... می کند.

... بین عزیزانست.

چند جمله هم آموزگار شما خواهند نوشت که کامل کنید.

کدام یک از این گله‌ها را می‌شناسید؟
گله‌های دیگری که می‌شناسید کدامند؟ آنها را تعریف کنید.

هرچه درباره این پرندگان میدانید بنویسید.

درس چهارم

۱- جمله های زیر را تصحیح کنید:
دانش آموزان روی نیمکتها نشستن.
بچه با منزل خودشان رفتن.
ما فردا بدستان رقوم.
فردا بشما گفتم.
امروز صبح خواهم رفت.

کلاس درس حیاط دبستان جای بازی است.
در تابستان لباس پشی برتن می کنیم.
مید بدیموه درخت.
علی رفند پیش مدیر.

پرویز میگه من نیام، میخاد اونجا بشینه، صورشو بشوره.
وقتی آموزگار درس می دهد دانش آموزان باید حرف بزنند.

۲- برای جمله های زیر توضیح بیشتری بدهید:
گوسفند حیوانی است.

چهار درختی است.
طوطی پرندۀ ایست.
تهران شهری است.
میکرب حیوانی است.
دبستان ساختمانی است.

چند نفر از همدرسان شما درباره سه جمله اول اینطور توضیح داده اند:
گوسفند حیوانی اهلی است که از شیر و پشم و گوشت و پوست و روده و استخوان
آن استفاده می شود.

چهار درختی است که زیاد بلند می شود و شاخه های بزرگی در اطراف آن می
دندند آنهم زیاد بزرگ می شود. برگ این درخت بشل نچ است.
طوطی پرندۀ ایست که همه جا زندگی نمیکند ولی آنرا با قفس همه جا می برند.
من یک طوطی سبز دیده ام که چند کلمه را یاد گرفته بود و پشت سر هم
آن کلمه ها را می گفت.

۲- کلمات زیریادی این جمله ها را نشان بدهید:

حیاط خانه ما چهار باغچه دارد.

لباس زمستانی باید همیشه پاکیزه باشد.

مرغ و خروس پرندگان حیوانات مفیدی هستند.

البته می دانید که جمله «حیات ما چهار باغچه دارد» همچنین جمله «خانه ما چهل باغچه دارد» صحیح است پس در جمله حیات خانه ما چهار باغچه دارد کلمه خانه زیاده است.

در دو جمله دیگر کلمه های زیادی را خودتان پیدا کنید.

درس پنجم

یک خیر مانند کلاس باید بدان یا حوض یا باغچه را به تعریف کنید و خودتان وقت نمایید که تعریف کدامیک از شما بهتر است.

چند نفر از دانش آموزان برای تعریف کلاس خودشان این جمله ها را گفته اند:

کلاس ما طاق کوچکی است.

کلاس ما طاق تاریکی است.

کلاس ما طاق خوبی نیست.

کلاس ما طاق کوچکی است و چون نقطه یک در دارد تاریک است.

کدامیک از این شکارها را می شناسید؟
هرچه درباره شکار می دانید بنویسید.

اگر شما هم آن کلاس درس را می دیدید تعریف آخری را بهتری دانستید.
حالا که همیدید تعریف خوبتر است که چیز تعریف شده را بهتر نشان بد پس
سعی کنید تعریف شما مثل عکس و تصویر باشد و همانطور که در عکس تمام قسمتهای
چیز را خوب نمایانست تعریف شما هم کامل باشد. توجه کردید که یکی از
دانش آموزان هم یک درس را اشتباه آن اطاق را فراموش نکرد و آزار در
تعریف خود نوشته بود.

اکنون که بهترین تعریف را شناسید وقت کنید که کدامیک از بهرسان
شما درباره چیزهایی که آموزگار معین میکند تعریفش بهتر و کاملتر است.
ممکن است خودتان هم برای تعریف یک چیز یا یک حیوان مثلاً باغ
یا کوفته چند جمله بسازید و جمله ای که معنی آن کاملتر است انتخاب کنید.^(۱)

(۱) این قسمت بعد از آموزگاران است که از نو آموزان بخواهند درباره موضوعی که
شرایط آن ضمن قواعد تعلیم است، ذکر شود آنچه بنظرشان میرسد بیان کنند پس آنها را اینجا
نمایند تا بهترین تعریفها را که از لحاظ عبارت و معنی صحیح تر است انتخاب کنند.

البته میدانید که مثلاً برای کوفته میوان نوشت :
کوفته حیوانی ابله است.

کوفته حیوان ابله با فایده ای است.

کوفته حیوان ابله با فایده ای است که از شیر و پشم و پوست و گوشت و
حتی استخوان آن استفاده میشود.

کدامیک از این تعریف ها کاملتر است ؟

در باره چیزهای دیگر هم بهیچوجه هر چه بنظرتان میرسد بنویسید بعد فکر کنید
پیدا خواهید کرد که کدام تعریف بهتر و کدام جمله خوبتر است.

درس ششم

برای هر یک از کلماتی که آموزگار شما تعیین میکند جمله ای بسازید.

کلمات زیر را آموزگار یک کلاس معین کرده است و بهرسان شما جمله ای
مقابل آنها را ساخته اند :

سرد امروز صبح هوا سرد بود.

فراوان در باستان میوه فراوان است.

مداو مداو خود را با مداو تراش تراشیدم.

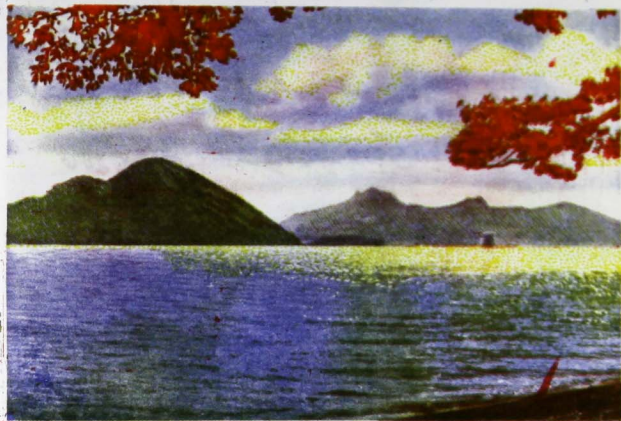
رو باه لک لک را چگونه مهمانی کرد؟ پذیرایی لک لک از روبا چگونه بود؟

در این دو منظره چه می بینید؟ با دقت آنچه می بینید شرح دهید.

میکرب حیوان پرزی است که در جابای کشیف زندگی میکند
 مخصوص برکس یک شانه و یک موک مخصوص خودش باید داشته باشد
 جمعه در روز جمعه پس از انجام دادن تکلیف دبستان پاکیزه کردن
 بدن خود با بازی می کنیم و بگردش میرویم
 بهار در فصل بهار هوا ملایم است
 فقیر مردم فقیر با منتهی ندارند
 لباس لباس باید همیشه پاکیزه باشد
 صبح هر کس صبح زود از خواب بیدار نشود بکار خود می رسد
 صندلی در هر کلاس یک صندلی برای آموزگاری گذازند
 دستال من همیشه یک دستمال در جیب خود دارم
 مهربان شاگردان کلاس باید یکدیگر را دوست دارند و بهم مهربان هستند
 کلاس کلاس با اطاق بزرگ و روشنی است
 پشیمان ما نباید چو قوت کاری بکنیم که پشیمان شویم زیرا پشیمانی فایده ای
 ندارد
 لکنت اگر همه مردم بیچارگان لکنت کنند دیگر بیچاره ای پیدانی شود

خدا خدایم جاهدت و همه چیز را می بیند
 نفت در کشور ما معدن نفت زیاد است
 برف زمستان فصل برف است
 حالاکه جمله ساختن را خوب یاد گرفتید خودتان در باره هر یک از این کلمه ها
 یک جمله بسازید
 ۱- برادر - خواهر - پدر - مادر - خدمتکار - خانواده
 ۲- خانه - حیاط - حوض - قناره - باغچه
 ۳- اطاق - چراغ - فرش - لباس
 ۴- گاو - گوسفند - بز - سبزه - چوپان - آب - صحرا
 ۵- دست - سر - چشم - گوش - دندان
 ۶- طبیب - بیمار - دوا - معالجه - تندرستی
 ۷- برف - سرما - بچ - سرسره - آدم برنی - گلوله برف
 ۸- پرند - آشیانه - جوجه - دانه - درخت - پرواز - لانه
 ۹- بهار - گل - سبزه - درخت - پرند - آب - هوا
 ۱۰- دبستان - کلاس - آموزگار - مشق - درس - تفریح - بازی

در این دو منظره چه می بینید؟ بادقت آنچه می بینید شرح دهید.

درس پنجم

جمله یابی را که برای کلمات هر سطر بالا نوشته بودیم به هم مربوط کنید تا انشائی
وجود بیاید.

شاید میخواهید پرسید که چطور این جمله ها را بهم مربوط کنیم: ببینید یکی از
همدستان شما برای کلمات: برف - سرما - یخ - سرسره - آدم برفی
گلوله برف. این جمله ها را نوشته است:

زمستان فصل سرماست.

برفها در روی زمین یخ میزنند.

ماروی یخها سرسره باری می کشیم.

با برف آدمک هم می سازیم.

برفها را گلوله می کشیم و بطرف یکدیگر و آدمک برفی می اندازیم.
بان دانش آموز گفته شد:

پس در روزهای زمستان یکی از تفریحهای شما چیست؟

همان جمله ها را که نوشته بود به هم مربوط کرد و این انشأ بوجود آمد:

در زمستان که فصل سرماست و برفها در روی زمین یخ میزنند ماروی آنها

سر سره بازی میکنیم و بابر آدک برنی میسازیم. بزخم را گلو که میکنیم و بطرف
یکدیگر و آن آدک میاندازیم.

درس هشتم

برای تعریف یک چیز چند جمله
بنویسید و آن چند جمله را پشت سر
هم قرار دهید تا یک انشا نوشته
باشید. همانطور که یکی از همدرسان
شما این چند جمله را درباره کلاغ نوشته

است :

کلاغ پرندۀ با فایده ای نیست، بهین جهت کسی آن را در قفس نگاه نمیدارد.
این حیوان نه صدایش خوب است و نه شکل زیبایی دارد. غذایش چیزیهای
کثیف است، گاهی هم ماهی حوض را میگیرد و صابون یا گوشت را از خانه
میرباید. با انسان کاری ندارد، اما اگر کسی بطرف لانه او برود و بخواهد بهایش
دست بزند بطرف آن شخص حمله میکند که چشم او را در بیاورد.
دانش آموزان عزیز می بینید که نویسنده این انشا با بهین چند جمله ساده خود

کلاغ را خوب تعریف کرده و کارهایش را نوشته است.
همدرسان دیگر شما نیز درباره موش یا گوسفند یا زنبور عسل انشائاتی
نوشته اند که در قسمت دوم این کتاب خواهید خواند.

آن انشا را بخوانید و توجه نمایید که نویسنده ما چه آنها چند وقت کرده اند
که این حیوانات را خوب تعریف کند. مثل اینست که آنها از خودشان
پرسیده اند که هر کدام از این حیوانات شگش چگونه است؟ در کجا زندگی
میکند؟ خوراکش چیست؟ فایده اش کدام است؟ ضررش چیست؟
چه عادت دارد؟

پس برای آنکه بتوانید درباره چنین موضوعها انشا خوبی بنویسید باید
شما هم خوب فکر کنید و در اطراف آنها از خودتان چند سؤال بنویسید و
جواب آنها را با وقت بنویسید.

البته همیشه موضوع انشا درباره یک حیوان نیست بطوریکه در آخرین
کتاب می بینید موضوعهای انشا بسیاری نوشته شده است که بیشتر آنها
مربوط به چیزهای دیگر میباشد. ممکن است از شما بخواهند چیزهای دیگری که
می بینید شرح دهید. مثلاً بنویسید که: کارکنان دبستان شما چند نفر و کبر

در تصویر اول آن دختر بگفت چه میدید؟ در تصویر دوم سگ چه می‌کند؟

چه می‌کنند؟

درباره این موضوع می‌توانید از خودتان پرسید که:

- ۱- صبح اول وقت که بدستان می‌آیم چه اشخاصی در بدستان هستند و چه می‌کنند؟
- ۲- منظم کردن بدستان باکیست؟
- ۳- درس دادن و حفظ باکیست؟
- ۴- کارهای دفتر بدستان را که انجام می‌دهد؟
- ۵- معلم و دانش‌آموز و دفتر دار از چه شخصی دستور می‌گیرند؟
- ۶- پاکیزه کردن بدستان باکیست؟

جواب این پرسشها اگر با دقت نوشته شود انشا خوبی درباره موضوعی که تعیین شده است نوشته خواهد شد.

همچنین ممکن است از شما بخواهند کارهایی را که انجام می‌دهید بنویسید مثلاً شرح دهید «روزها که بدستان می‌روید چه می‌کنید؟» لابد می‌بینید که تفریح می‌کنید، درس می‌خوانید، مشق می‌نویسید، ورزش می‌کنید و... البته هر که ام از این کارها توضیح بیشتری لازم دارد. مثلاً باید بنویسید در وقت تفریح چه بازی‌هایی می‌کنید، آن بازی‌ها چند نفری است و در این قسمت که

درس بخوانید باید توضیح بدید که هر روز چند ساعت درس میخوانید؟ آن
در سها که ام است. آنها را چگونه بشناسیم یا موزند؟ خلاصه آنکه باید بخاطر
بیاورید از اول وقت صبح که بدستان میآید تا آخر وقت عصر که از بدستان
خارج میشود چه کارهایی انجام میدید. بعد منظم و مرتب آن کارها را بنویسید
معمولاً صحبت میکنید صبح و پاکیزه نویسد تا آنرا خوبی نوشته باشید.
فراوانش نکنید که انشا خودتان را باید تحلیک بار هم بخوانید اگر اشتباهی
کرده اید تصحیح نماید و بعد از هر جمله کامل یک نقطه گذاشته باشید.

درس نهم

تخته های سیرینی که از دیگران شنیده اید و یاد کتاب خودتان خوانده اید
شرح دهید مثل:

حکایت مرغ و جوجه با گربه صفحه ۱۰ کتاب سوم

دفای سگ " ۱۳ "

رو باه و خر و سبزه جان دیده " ۲۲ "

شغال و شتر " ۲۸ "

حاتم طائی و خاگر کن " ۳۵ "

حکایت خروس و روباه (ضرر کار بی توقع) صفحه ۲۸ کتاب سوم

" دوبله در چین و بزرگ " ۳۹ "

" روباه و کلانغ و قالب پیر " ۴۳ "

" کرب و بیار " ۴۵ "

" نتیجہ نیکی شیر بو " ۵۶ "

" چوپان دروغگو " ۵۸ "

" بازرگان قاضی باتدبیر " ۱۳ کتاب چهارم

" محکم کاری آهنگر " ۱۹ "

" یادداشت نیکوکاری (آب دادن بگش) " ۲۹ "

" بسکین و آهو " ۳۰ "

" شبان نیزنگ باز " ۳۷ "

" بازرگان ساربان نادرست " ۳۸ "

" بازگوش بی احتیاط " ۵۹ "

" مهمانی روباه و لک لک " ۶۷ "

(تصویر حکایت اول و حکایت آخر با تصویر نتیجہ محبت بیک سگ در

صفحه های بعد همین کتاب چاپ شده است .

درس دهم

دانش آموزان عزیز در این درس چیزی که همه شما دوست دارید یاد بگیرید نوشته شده است . همه شما میخواهید بدانید چطور باید کپی نامه بنویسید این کار خیلی آسانست .

کافه پاکیزه بی بر میدارید در یکی از گوشه های بالای آن تاریخ روز و ماه و سال را بنویسید ، در زیر آن در وسط سطر اسم یا سمت کسی را که باو نامه نوشته میشود ذکر میکنید . اگر آن شخص از بستگان و دوستان شماست کلماتی که دوستی شمارا نشان بدهد بر نامه اضافه میکنید مانند پدر مهربان - دوست عزیز - خواهر گرامی - برادر ارجمند . و اگر آن شخص از دوستان خویشان شما نیست و یا بیک اداره نامه بنویسید برای آنکه بدانند شما با آنها احترام میکنید بهتر است کلمه محترم را بر نامه خود اضافه کنید مثلاً بنویسید خانم محترم ... یا آقای محترم ... یا ریاست محترم اداره ... بعد مطلبی که دارید خیلی ساده و روشن باید بنویسید تا خواننده نامه بخوبی مقصود شما را بفهمد . در آخر نامه هم کلماتی را بنویسید که معلوم کند آن کسی که نامه را میگیرد دوست

شماست یا باو علاقه دارید . امضا زیر نامه هم باید خوانا باشد که بدانست نویسنده نامه کیست .

نمونه نامه های خوب در آخر قسمت دوم کتاب نشاء سال چهارم چاپ شده است . آن نامه ها را بعد رسان خودتان نوشته اند شما هم اگر وقت کنید میتوانید مثل آنها نامه های خوبی بنویسید .

پشت پاکت را هم اینطور باید نوشت

جای مهر	نشانی کامل محلی که باید نامه با نجا برده شود
اسم یا سمت کسی که باو نامه نوشته شده است	
اسم و نشانی کامل دستنده نامه تایخ	

حالا که دانستید در انشا یا آنچه را که دیدید و می بینید باید تعریف کنید و یا آنچه را که شنیدید و شنوید و فکر کنید باید بیان کنید و یا کارهایی را که

خودتان انجام داده اید و یا بوسیله دیگران انجام یافته است باید شرح دهید
پس وقت کنید که همه چیزها را خوب ببینید و همه صداها را خوب بشنوید و چهر
میگویید و می نویسید با فکر و اندیشه بوده بعلاوه گفته و نوشته شما بهمان بان
معمولی که صحبت میکنید باشد تا بهترین انشاءها را نوشته باشید.

برای آنکه ببینید دوستان و همدرسان شما در نقاط مختلف کشور در باره
موضوعهایی که برای انشاء شما تعیین میشود چه انشاءهای خوبی نوشته اند
نمونه تصحیح شده آنها در قسمت دوم این کتاب نقل میشود که چند بار آنها را بخوانید
و خودتان هم بهترین انشاءها را بنویسید و خوبترین نمره را بگیرید.

قسمت دوم

بهترین انشاءهای انشا آموزان

سال چهارم ابتدائی

ایرم تاج - نئی زمانه
انشاء شماره (۱)

کلاس چهارم دبستان اجتهاد
لارستان

فایده آفتاب چیست؟

آفتاب مایه روشنائی و گرمی است و برای زندگی گیاه و حیوان انسان
لازم است. اگر گلخانه ای را در جای تاریکی بگذاریم پس از چند روز پژمرده و خشک
میشود و اگر حیوانی را در اطاق تاریکی بگذاریم ضعیف و لاغر میگردد. بهینطور اگر
خودمان مدتی در جای تاریکی بمانیم یقیناً بیمار خواهیم شد.

نور خورشید میکرب بیشتر ناخوشیار را میکشد، بهین جهت خانه ها را
طوری میسازند که اطفاقی آن آفتاب گیر باشد. اگر نور آفتاب نبود آب
بخار نمیشد، و اگر بخار آب هوا نمیرفت برف و باران نمیببارید و مردم
نمیتوانستند زندگی کنند زیرا هر سال که بارندگی نشود گش و زران نمیتوانند
زراعت کنند و سال قحط بوجود میآید.

فهرست شماره ۲۱
کلاس چهارم دبستان پسران
خوارزمشاه

چند قسم چراغ دید و یاد؟
آنها را تعریف کنید

چراغهایی که من دیده ام از این قرارند:
چراغ برق که اکنون در بیشتر جاها از آن استفاده
میکنند. این چراغ بهترین وسیله برای روشنایی است
زیرا هم نور زیاد دارد و هم روشن کردن خاموش
کردن آن بسیار کم زحمت است با حرکت یک
سر انگشت میتوان چندین لامپ را روشن یا خاموش
کرد. بعلاوه این چراغ خرج کتری هم در ذریه
لامپ آن زیاد کار میکند و کتری شکند. باضافه
باد و باران برف موجب خاموش شدن آن
نمیشود. این چراغ بوسیله دو سیم بکارخانه برق
مربوط است و هنگامی که آن کارخانه کار میکند
قوة برق بوسیله آن دو سیم بچراغ میرسد اگر نخواهند

میتوانند آنرا روشن کنند فقط وقتی که کارخانه برق از کار بایستد و یا سیمها پاره شود
و یا سیمهای نازک داخل خود لامپ چراغ برق بسوزد چراغ روشن نمیشود.
غیر از چراغ برق چراغهای نفتی را من دیده ام که آنها شکلهای مختلف
دارند. در تمام این چراغها روی پایه ای مخزنی برای نفت گذاشته اند که
نفت را در آنجا میریزند بعد پارچه ای که از پنجه مانند نور بافته شده و اسم
آن فتیله است در نفت میگذارند و سر آنرا در سوراخ چراغ جای
میدهند و هر وقت میخواهند آنرا بوسیله کبریت روشن میکنند و لوله چراغ را
روی آن میگذارند. معروفترین چراغهای نفتی چراغ گرد سوراخ است. غیر از
چراغ گرد سوز چراغ زنبوری را نیز دیده ام که امروز زیاد بکار میرود. این
چراغ هم بافت میسوزد ولی فتیله ندارد و بعد از آنکه چند قطعه بخرن نفت
آن زدند نفت با فشار هوا از سوراخ کوچکی که در بالای مخزن نفت است
خارج میشود و بیک توری که با پنجه نوز بافته شده است میرسد و با کبریت
روشن میشود و چون باد مخزن را خارج کند چراغ خاموش میگردد.

عمل چگونه درست میشود؟

عمل بوسیله زنبور عمل درست میشود. زنبورهای عمل شیرین گلهای را میکنند و در جابهای مخصوصی که مردم برای آنها درست میکنند و کندو نام دارد خانههای شش گوش مرتبی میسازند و عمل را در آن خانهها ذخیره مینمایند صاحبان کندو سالی یکبار دست و روی خود را میپوشانند و در کندو را باز میکنند و عمل زیادی زنبورها را بر میدارند. این عمل با مقداری موم مخلوط است و چون آنرا بوسیله حرارت آب کنند عمل خالص آن جدا میشود. اگر مردم برای زنبور عمل کندو درست نکنند خودش در محلی که مناسب باشد لانه میکند و تهیه عمل مشغول میشود.

نمره ۱۷

کار موش چیست؟

من موشم، کارم فرودیدن خوراکیهاست. هر جا خوراکی پیدا کنم تا میتوانم میخورم و بعد هر چه توانستم ببورخ خود میرم و در آنجا ذخیره میکنم. مغر گرد و مغربا دام و تخمه را زیاد دوست دارم. اگر خوراکی پیدا کنم با دندانهای

تیز خود هر چیزی را که ممکن باشد مثل چوب و کاغذ و فرش و لباس را میجویم و ریز ریز میکنم. از کربخی میترسم و همیشه از او فرار میکنم و برای اینکه بچگت که نمیتوانم در نزدیکی لانه خود زمین دیوار از چند جا سوراخ میکنم که اگر کربخی این محل کند در نزدیکیترین سوراخ فرار کنم. غیر از کربخ زیاد میترسم و با اینکه همه موشها سعی میکنند که در لانه نیفتند دیده ام که چند موش برای خوردن خوراکیهای لانه بان نزدیک شده اند و در لانه افتاده و مرده اند.

نمره ۱۷

در کارخانه قند چگونه دیده شد؟

ماشینهای باری چندرهای زمینهای زراعتی اطراف را بکارخانه میآوردند این ماشینها در جای مخصوصی که محل قیاق بود توقف مینمودند و قیاق معلوم میکرد که وزن تمام ماشین و چند آن چقدر است. بعد این ماشینها چند خود را در محل مخصوص میریختند و بکشتند و چون وزن خود ماشین هم دوم تره بوسیله قیاق معین میشد وزن چغندر خالص آن معلوم میگردد.

چغندر از زیر آن محل که ریخته بودند دارد کارخانه بگشت و گل و لای آن شسته میشد، بعد ماشین بزرگی این چغندر پاک شده را رنده میکرد پس از آن چغندر رنده

شده را در دیکهای بزرگی می‌نخستند و دواهایی بآن می‌زدند تا شیر و صاف شده
آزمایگر قند. بعد این شیر را می‌جوشانید تا غلیظ شود. تمام این کار با پوسته
ماشینهای مخصوصی انجام می‌شد. پس آن شیر غلیظ شده را بتوسط
ماشینهای دیگر بصورت شکر در می‌آوردند. در قسمت دیگر کارخانه این شکر را
دو مرتبه آب می‌کردند و از آن قندی ساختند و در گونی جای میدادند و کایون
کایون از کارخانه خارج میکردند.

نمره ۱۸

داربوش - جدانی
انتشار شماره (جو)

کلاس چهارم دبستان طاهر
خراسان

باغ ملی را تعریف کنید

باغ ملی بسیار با صفا و زیباست. خیابانهای پیچ در پیچ این باغ جای
گردش و تفریح است. در کنار خیابانها صندلیهای مخصوصی برای استراحت
کردن مردم درست کرده‌اند. این خیابانها را باغچه‌ها و گلکاریها از هم جدا
کف باغچه‌ها از چمنهای سبز رنگ پوشیده شده و حاشیه آنها را گلهای
رنگارنگ فرا گرفته است. درختان تنومند سایه‌های بسیار خوبی برای
گردش کنندگان در این باغ بوجود آورده‌اند. آب صاف و زلالی که
از یک چاه عمیق بیرون می‌آید و در جویهای آن باغ روان است گلها و گیاهها

را ترماز می‌کند و حوضهای بزرگ را پیوسته پر آب نگاه میدارد. به باغچه
بطور مخصوصی گلکاری شده است و تمام آنها زیبا و تماشایی است. باغبانها
در نگه‌داری گلها و مراقبت از چمنها زحمت بسیار کشیده‌اند تا چنین باغی صفا
بوجود آمده است. چراغهای برق پر نور هم در شبها زیبایی این باغ را زیاده‌تر
نمیکند.

نمبره - حبیبی
انتشار شماره (۷)

نمره ۱۷

کلاس چهارم دبستان طاهر
تهران

شهر خودتان را تعریف کنید

شهری که من در آن زندگی میکنم تهران است و پایتخت کشور ما باشد. این
شهر مانند اری بزرگ است که برای زدن از یک طرف بطرف دیگر آن باید
ماشین سوار شوند بهین جهت در تهران بقدری ماشین سواری اتوبوس
زیاد است که مردم باید مدتی معلق شوند تا از خیابانها عبور کنند.

تهران خیابانهای بزرگ سراسری زیاد دارد. در اطراف این خیابانها
ساختمانهای چند طبقه عالی ساخته‌اند و طبقه اول آن مغازه‌هایی است که
بهترین جنسها را در آنها می‌فروشند. کف تمام این خیابانها اسفالت شده‌است
و چراغهای پر نور برق سراسر آن خیابانها را روشن میکنند باید این چراغها در دو
طرف خیابانهاست اما در خیابان وسیع شاهرضا این پایه‌ها را در وسط خیابان

کارگذاشته اند. در کنار بیشتر خیابانها درختهای بزرگی هم هست که اطراف خود را با صفا میکنند. قسمت شمال شهر تهران تازه ساز است ولی قسمت جنوب آن قدیمی است و ساختمانهای آن بیشتر یک طبقه میباشد. تهران بازار بزرگی هم دارد که مرکز فروش تمام چیزهاست. پارک شهر باغ با صفا است که در وسط تهران ساخته اند و مردم برای گردش آنجا میروند. جای دیگر با صفا می تهران تهرانی است که آب و هوای خوبی دارد. برای زیارت هم مردم به حضرت عبدالعظیم میروند که تقریباً در یک فرسخی جنوب تهران است.

فاطمه - صلاح بخش
اشک شماره (۸)

نمره ۱۶

کلاس چهارم دبستان عالی
استان اول

یک دانش آموز خوب چه میکند
که همه از او راضی هستند؟

دانش آموز خوب دست و صورت خود را پاکیزه نگاه میدارد، همیشه مشقها و تکالیف خود را میخواند و موقع بدست آوردن میآید. با تمام دانش آموزان به برابری رفتار میکند، هیچکس حرف زشت و ناپسند نمیزند و بدستورهای مدیر و ناظم دبستان عمل میکند. در کلاس درس آموزگار گوش میدهد و هر وقت چیزی را نمیفهمد میپرسد ولی بیوده با بهمدربسان خود حرف نمیزند. هر چه میداند

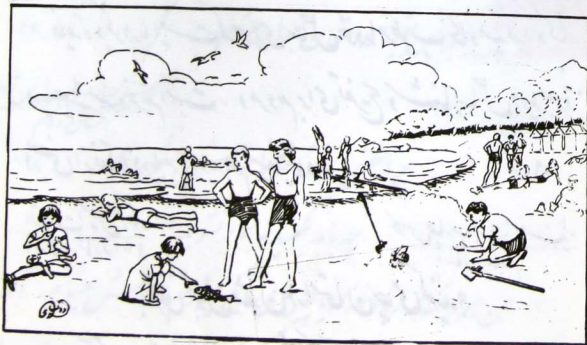
برفای خود میگوید و با آنها گفت میکند. همانطور که کسی میکند دست و پا بخوابش پاکیزه باشد گوشش میباید که حیاط دبستان کلاس درس آکسفیت نکند. دانش آموز خوب همیشه یک دستمال یکت لیوان با خود بدبستان میآورد و از لیوان دیگری آب نمیخورد و در موقع تفریح دانش آموزان دیگر را اذیت نمیکند. بهین جهت تمام بهمدربسانش دوست دارند که او با آنها بازی کند اما در کوچه و خیابان سرگردان نمی شود. هیچکس وقتی بهیچ حیوان از زمین برساند و در خانه هم بپزد و مادر خود کمک میکند.

نمره ۱۸

کلاس چهارم دبستان عالی
بند دوم

محمد خنجر
اشک شماره (۹)

فوائد دریا را شرح دهید

دریا فایده های زیادی دارد. یکی اینکه آبهای زیر دریایی زمین بوسیله

روخانه با واران میگردد و شهر را خراب نمیشود. دیگر اینکه دریاهای زیاد دارد و عده بسیاری از مردم کنار دریا کارشان باین است که ماهی بگیرند و قسمتی از آنرا خودشان بخورند و بقیه را ب دیگران میفروشند.

غیر از ماهی در روی دریا پرندگان آبی خصوصاً مرغابی زیاد است که صیادان شکار میکنند و از گوشت و پر آنها استفاده مینمایند. فایده دیگر دریا اینست که وسیله خوبی برای بردن بار و مسافر میباشد و کشتیهایی بزرگ و کوچک روی دریا حرکت میکنند و عده بسیاری مسافر و مقدار زیادی بار را با کرایه کم از یک محل بآنجا دیگر میرند و به وقت راه دریایی بسته نمیشود و در صورتیکه در خشکی اگر راهها خراب باشد ماشینها و قطار راه آهین نمیتوانند حرکت کنند. فایده دیگر دریا اینست که هوای ساحل خود را مرطوب نگاه میدارد و کنار دریا همیشه بنر و خرم است. و مردم برای تفریح و شنا بساحل دریا میروند و بعضی از نقاط دریا را میروند و صید میشود.

نمره ۱۹

اتفاقات بحریل زاده
انتشاره (۱۰)

کلاس چهارم دبستان انصاف
آسان چهارم

برای قبول شدن در امتحان چرمی کنید؟

برای آنکه در امتحان قبول بشوم موهی که آموزگار درس میدهند خوب

گوش میدهم آن درس را یاد بگیرم و پس از آنکه دبستان تعطیل شد و بخانه برگشتم یکبار دیگر درس خود را حاضر میکنم تا فراموش نکنم و اگر معنی یک یا چند کلمه را ندانم از پدر یا مادر خود میپرسم که آنها را هم یاد بگیرم و همیشه همه در سهای خود را خوب بدانم.

مشتهایی را که آموزگار بگویند با وقت نیویسم تا خط و دیکته من خوب بشود. هر چند مسئله حساب بهم که بدهند در خانه حل میکنم و اگر اتفاقاً بعضی از آنها را غلط حل کرده باشم در کلاس وقت میکنم که راه درست حل کردن آنها را یاد بگیرم. بهین جبت همیشه نمره های من خوب است و چون در امتحان هم از بقیه کتاب که خوانده ایم امتحان میکنند مسئله های امتحانی هم مثل مسئله های است که در کلاس حل میکنیم پس یقیناً در امتحان قبول میوم.

نمره ۱۶

کلاس چهارم دبستان آزاد
آسان دوم

چرا بعضی وقتها شما ناخوش میشوید؟

چرا باید بکنید که بیمار نشوید؟

من هر وقت زیاد غذا یا چیزهای دیگر میخورم ناخوش میوم. آب کثیف هم سبب بیماری میشود زیرا میکرب ناخوشها بوسیله آب وارد بدن

میگردد. مانند درجایای باکثافت نیز موجب بیماری است چه در این
جایا میکرب بیماریه را زیاد است. مگس هم وسیله ناخوشی میشود زیرا این
حیوان روی چیزهای کثیف می نشیند و میکرب آنها را با پای خود بر روی
غذا و خوراکیهای انسان میآورد. نزدیک شدن بایک مریض نیز سبب
ناخوشی میشود بواسطه آنکه همان میکربها که او را مریض کرده اند ممکن است مارا
هم ناخوش کنند.

برای آنکه بیمار شوم من همیشه با اندازه غذا میخورم. آب کثیف نمی آشامم.
هفته ای یک مرتبه حمام میروم و بدن خود را پاکیزه نگاه میدارم زیرا میدانم
که پوست بدن انسان دارای سوراخهای ریزی است که باید عرق بدن
از آن سوراخها خارج شود و اگر بدن چرک و کثیف باشد این عرق که برای
بدن ضرر دارد بیرون نیاید و شخص ناراحت میشود. موی سر خود را کوتاه
میکم که شستشوی سرم آسان باشد.

ناخامیم را میگیرم که در زیر آن کثافت جمع نشود. دندانهایم را مرتباً با
غذا خوردن میشویم که خورده غذا در لای آنها نماند و موجب خراب شدن
دندانهایم نشود. خوراکیهای کثیف نمیخورم. درجای مرطوب نمجویم.

وقتی بدنم عرق دارد یک مرتبه لباس خود را بیرون میآورم و خصوصاً در این
وقت در محلی که باد میوزد نمانم. بدستورهای دیگر هم که برای سالم بودن
بدن میدهند عمل میکنم.

پایا - فرانسس
نقش شماره (۱۲)

کلاس چهارم دبستان فرشته
استان ششم

در باره ایران که میهن عزیز ما است

هر چه میدانید بنویسید

ایران وطن گرامی ما سرزمینی است که از چند هزار سال پیش پدران ما
برای حفظ آن جنگها کرده و جانفشانیها نموده اند. در شمال کشور مادیای
خرزد و در جنوب آن خلیج فارس قرار دارد. کوههای بلندی هم اطراف
ایران را فرا گرفته که مهمترین آنها کوه البرز میباشد و قله آن دماوند است.
در ایران رودخانه های بزرگی مانند سفیدرود و رود کارون جاری است
که اولی بدریای خزر و دومی بخلیج فارس میریزد. از آب این رودخانه ها
برای زراعت استفاده میشود.

ایران را بچند قسمت تقسیم کرده اند و برای هر قسمت یا استان اسناداری
تعیین نموده اند. هراتان شامل چند شهرستان میباشد و هراتان

یک فرماندار دارد. در کشور ما همه نوع معادن حیوانات و نباتات پیدا میشود. مهمترین معدن ایران نفت است که بنزین هم از آن بدست میآید و برای بکار انداختن تمام ماشینها لازم میباشد. اما چون جمعیت کشور ما کم است و از یک شهرستان تا شهرستان دیگر آن یعنی چندین فرسخ اغلب بیابان است بهین جهت آنطور که باید مازرینهای کشور خود را استفاد نمیکنیم بعلاوه بیشتر دهقانان با وسایل قدیمی زراعت میکنند و از زحمت خودشان زیاد فایده نمیبرند.

شهرهای مهم ایران عبارتند از: تهران - رشت - ساری - تبریز - رضائیه - کرمانشاه - اهواز - شیراز - کرمان - مشهد - اصفهان - زاهدان - سنبلج - خرمآباد و . . .

بعضی از آن شهرها را که من دیده ام مانند تهران بسیار آباد است بگلی آنها دارای خیابانهای باصفای وسیع اسفالت شده میباشد و ساختمانها چند طبقه ای عالی دارند. برخی از این ساختمانها مانند مسجد های اصفهان از قدیم باقی مانده و یادگار قیمتی از پدران ما است. هموطنان ما از قدیم در کاشی سازی و قالی بافی و مینا سازی و صنعتهای دیگر مایه افتخار بوده اند. امروزه

کارخانه های بزرگی برای کبریت سازی و صابون سازی و چرم سازی و قد سازی و بلور سازی و غیره نیز در کشور ما مشغول کار هستند. نمره ۱۸

اینجا - شماره (۱۳) کلاس چهارم دبستان رهنما
اکنون که فصل بهار است با فصل زمستان

چه فرتنی دارد؟

حالا که فصل بهار است تقریباً تمام روزها خورشید میآید و برعکس زمستان آسمان کمتر ابر دارد. هوا خیلی ملایم و خوب شده و دیگر سرمای زمستانی از میان رفته است. یخها و برفها آب شده و باغچه ها و باغهای پر گل گردیده اند. گلدهنهای را که بواسطه سرما در گلخانه ها نگاهداری میکردند اکنون بیرون آورده اند. درختان میوه دار گل داده اند و گلهای هر یک رنگ مخصوصی دارد.

گلهای سیب با دام و زرد آلو سفید رنگ و گلهای بلو صورتی رنگ و بسیار زیباست. در باغ و صحرا، همه جا را سبزه پوشانیده است. تمام درختان برگهای تازه در آورده اند و شاخه های آنها که در زمستان مانند چوب خشک بودند از زیر برگها دیده نمیشوند. همه مردم باغچه های خانه خود

با گلهای بنفشه رنگارنگ و گلهای دیگر با صفا کرده اند.
در این فصل به دوست دارند بگردش بوند و تفریح کنند. عصرها در زمای
تخلیل تمام مردم باغبانها میروند و در میان سبزه ها و زیر سایه درختها
و در کنار جویهای شینند و میگویند و میخندند.

بچه ها از بازی کردن سیر نمیوند. گاه گاهی باران میبارد اما بارانهای
بهاری تماشا کردنی است و ما بچه ها دوست داریم که در باران بایستیم و با هم
بازی کنیم.

فریدون ششبدانی
نویسنده شماره (۱۴)

کلاس چهارم دبستان نصری
اسان پنجم

آب جوی بچه مصرف می رسد ؟

مردم با آن چه میکنند ؟ آیا کار مردم خوبست ؟

آب جوی برای آشامیدن و غذا پختن و شستوی مردم بکار می رود و
قسمتی از آن هم بمصرف آبیاری درختان گیاهان می رسد. کار مردم آب
جوی اینست که اغلب خاک رو به خود را در آن می ریزند و لباس و سایر چیزهای آلوده
و کثیف خویش را در آن می شویند و بقدری کثافت در آن می ریزند که همه چیز در
آب جوی دیده میشود با وجود این همین آب را در آب انبارها و حوضها نگاهداشته

میکنند، هم آزمای آشامند و هم بهر صورت خود میزنند. البته کار مردم
خوب نیست و یکس نباید آب جوی را آلوده کند زیرا میکرب بسیاری از
ناخوشیها بواسطه آب وارد بدن مردم میشود و کسی که چیزی کثیف در آب
می ریزد و آب را آلوده میکند مانند قاتلی است که بجان مردم افتاده است.
باین فرق که یک قاتل غالباً یک یا دو نفر را می کشد اما چنین شخص هزارها
مردم را میست و نابود میکند. بهین جهت بعضی از اشخاصی که آبها را کثیف
میکنند بکلاتری و شهر داری میزنند و از آنها جریمه میگیرند اما چون تمام این
اشخاص جریمه نمیشوند ما هر روز می بینیم که یک قصاب استخوان زیاد کشتی
خود را بجوی آب می اندازد و یک بقال ماست خراب شده خود را بجوی
آب می ریزد و بعضی از زنهای با سها و کهنه های کثیف را در آب می شویند و برخی از
آنها خاک رو به های خانه خودشان را آب میدهند. بیشتر این اشخاص چون
ضرر این کار را نمی دانند آب را آلوده و کثیف میکنند.

خوشبختانه امروز در اغلب از شهرها آبهای آشامیدنی را در مخزنهای
بزرگی جمع میکنند و از آن تصفیه می نمایند بعد بواسطه لوله های در دسترس مردم
قرار میدهند.

کلاس چهارم دبستان ندره
اسکان اول

از چه چیزهایی پارچه بافته میشود؟

طرز پارچه بافی با آنها را شرح دهید

پارچه را از پنبه و پشم و ابریشم و کتان میبافند و شرح هر یک از این قرار میباشد:

۱- پنبه میوه گیاهی است. آن میوه با دانه یک تخم مرغ میشود و غوزه نام دارد. غوزه وقتی که رسید از چند طرف میشکافد و رشته های سفید پنبه که بدو در تنه های پنبه چسبیده است از آن شکافها نمایان میگردد.

برای استفاده از پنبه غوزه ها را می چسبند و پوست آنها را می شکنند. و تخم پنبه را با بوسالی از پنبه جدا میکنند، بعد خود پنبه را توسط دست یا ماشین بصورت نخ در میآوردند و از آن پارچه میبافند.

۲- پشم که موی زیادی بدن گوسفند است مانند پنبه در پارچه بافی مصرف میرسد.

برای این کار پس از آنکه پشم را از بدن گوسفند چیدند آنرا میویند و شان میزنند تا رشته های آن را بهم باز بشود بعد با آن نخ میبافند و با نخ پارچه و

چیزهای دیگر میبافند.

۳- ابریشم که آب های گرم ابریشم است و بصورت پله گرم ابریشم در میآید. این پله ها را با بوسالی باز میکنند و بصورت نخ در میآوردند و لطیفترین پارچه ها را با آن میبافند.

۴- کتان که شل پیله از گیاهی بدست میآید. برای تهیه آن میگویند پوست ساق گیاه کتان را بایکند و رشته های کتان از آن ساقه بیرون آورده و با آنها پارچه کتانی بافت. نمره ۲۰

کلاس چهارم دبستان ندره
اسکان دومعلی نبی نهمه
اشک شماره (۱۶)

پدر و مادر برای شما چه میکنند؟

شما برای آنها چه میکنید؟

من هر روز از زمان اول صبح که از خواب بیدار میشوم پنجم خود می بینم که مادرم صبحانه مرا حاضر میکند و لباس مرا آماده میسازد که بدستان بروم. از بدستان که برگشتم بازمی بینم که برای حاضر کردن غذا و پاکیزه کردن و نظافت لباس من زحمت میکند و چون فرصت پیدا میکند در سهای مرا میبرد و شتهای مرا میبندد. از یادم نمیرود چند دفعه که من ناخوش شده ام آرام و قرار نداشتم تا حال

من خج شد. این کارهای مادرم را من بچشم خودم دیده و می بینم. بعد از او
شعیده ام که در زمان شیرخوارگی بهم ناخوشیهایی سخت پیدا کرده ام و تا یک
سال و نیم هر شب تا صبح مادرم بیدار مانده و از من پرستاری کرده است تا
من نده مانده ام. در این رنجها و زحمتهای پدرم هم شریک مادرم بوده و میباشد. او
هم هر روز از اول وقت صبح بدنبال کار خود میرود، زحمت میکشد تا از حاصل
زحمت خویش چیزی بماند که برای زندگی لازمست تهیه کند.

روز و شبها در گرمای تابستان و سرمای زمستان من وقتی پدرم را می بینم که
خسته و فرسوده وارد خانه میشود می فهمم که او چه اندازه کار کرده است. با تمام
این جنگی بعد از کمی استراحت در سهای مرا میبرد و چیزی بماند را که نمیدانم من یاد
میدم. او آن اندازه دوست دارد من خوب درس بخوانم که پیش از آنکه
بدبستان بروم کتاب کلاس اول و جدول ضرب را بمن درس داد، در نتیجه
من در تمام کلاسها شکر و اول شده ام. پس حتی من از وجود پدر و مادرم است
بهین جهت هیچوقت محبتهای آنها را فراموش نمیکنم و چون میدانم که آنها مرا
دوست دارند هر چه بگویند اطاعت میکنم تا از من خوشدگر و دند.

محمد علی محمد ج
تاریخ شماره (۱۷)

کلاس چهارم دبستان دانش
ارکان

خدا را چگونه میتوان شناخت؟

من خدا را ندیده ام و از کسی هم نشنیده ام که خدا را دیده باشد با وجود این تعین
دارم که خدا وجود دارد زیرا میدانم که این دنیا خود بخود پدید آمده است. تا بخار
کار نکند در و پنجره وجود نیاید و تاغ. و بنا برحمت نکند ساختمانی حاضر نمیکرد
و تا یک عده از مردم بمکاری نکنند هوا پسا و قطار راه آهن و اتوبوس و چیزهای
دیگر ساخته نمیشود و بزرگت در نیاید در اینصورت چگونه میتوان با و کرد که تا با و
آسمان ماه و خورشید و زمین و چیزهایی که در آنست بخودی خود درست شده باشد.
همچنانکه با دیدن هر چیزی اگر هم درست گفته اند آنرا ندیده باشیم بدون شک
میگوئیم که آن چیز سازنده ای دارد، بهمانطور موجودات این عالم دلیل آنست که
این جهان را برای خداوندی داننا و تواناست.

اگر این دنیا آفریده کاری نداشته چگونه مرتباً شب و روز میشد و فصل بوقت
خود سر میرسد. از همین نظم و ترتیب هم میتوان بوجود خداوند پی برد. اما میتوان
خداوند را دید زیرا هر چیزی که بشکشم دیده میشود و یا را زود از میان میرود اما خدا همیشه

کلاس چهارم دبستان شانه
اشان دهم

نامه ای به مدیر دبستان بنویسید
«علت غیبت خود را اطلاع دهید»

تاریخ

ریاست محترم دبستان

چون اینجانب از دیروز ناخوش شده ام نتوانستم در دبستان حاضر شوم
بعلاوه طبیب گفته است که تا یک هفته دیگر هم در خانه بمانم و بدستوری که
میدهد عمل کنم. برای اطلاع دادن علت غیبت خود این نامه را حضور محترم
میفرستم. دانش آموز کلاس چهارم

جمیل - سین
انشاء شماره (۹۶)

دبستان زنده
اشان هشتم

نامه ای بکی از بهر رسان خود که مریض است
بنویسید از احوال پرسی کنید

تاریخ

دوست عزیزم چند روز است که دبستان نمی آید. یکی از بهر رسان
میگفت حال شما خوب نیست. انشاء الله هر چه زودتر سالم و تندرست

باشید و دبستان بیاید که هم درس بخوانیم و هم بازی کنیم. بچه ها خیلی بیاد تو
هستند و پیداست که همه ترا دوست دارند. آموزگار هم از تو تعریف میکند.
ما هنوز درس تازه ای نگرفته ایم و بکمی انتظار داریم که ترا زودتر ببینیم.
به درستی تو

نمره ۱۸

کلاس چهارم دبستان بهر
اشان سوم

موش - امیر آبادی
انشاء شماره (۲۰)

بخوابی بزرگ خود نامه ای بنویسید
«خواهش کنید که زودتر کاغذ بنویسد»

خواهر گرامی مدتی است که نامه ای نفرستاده اید هر وقت کاغذ شما در میسر شد
ما بکمی نگران ناراحت می شویم. انشاء الله حال شما خوبست و بعد از این زودتر
کاغذ خواهید نوشت که از مرده ندرستی شما خوشحال شویم. پدر و مادر و بزرگان
بکمی بسلاقمند و همه شاق دیدار شما هستند. کاش از این نفر زودتر بگفتید و
از این انتظار بیرون میادیم که مدتی بگذرد تا نامه شما برسد. اگر شما نمیتوانید زودتر
برگردید بنویسید تا ما زود شما ببینیم و از دیدارتان شاد و خوشدل شویم. نمره ۲۰
در انتظار محبت شما خواهرت ..

تجول - قهری پور
اشک شماره (۲۱)

کلاس چهارم دبستان ۱۵ مهر
اشکان دوم

نامه ای مادر خودتان بنویسید

«خبر بد مید که تا چند روز دیگر نزد او خواهم رفت»

تاریخ

مادر عزیزم آیا میدانی چه قدر برای شما دلم تنگ شده است؟ راستی دوری شما راحت کننده است. اگر برای دبستان نبود من اصلاً اینجا نمی آمدم. خدا را شکر که سال تمام شد و پدرم هم کارشان اتمام کردند به جهت تا چند روز دیگر نزد شما خواهیم آمد و من دست در وی شما خواهم بوسید. الحمد لله امتحان منم خیلی خوب شد چون هر چه را که در دبستان درس داده بودند خوب یاد گرفته بودم و همانها را هم امتحان کردند. معذلم ۱۸ شده است و بعد از تعطیل تا بتان بکلاس پنجم میروم. کارنامه ام را همراه می آورم که بتان نشان بدهم تا نمره های آنرا ببینید. آرزو مند دیدار شما نمره ۲۰

دبستان پراخت
اشکان دوم

اوژنگ - کام من
اشک شماره (۲۲)

نامه ای پدرتان بنویسید

«تقاضا کنید کتابهای کلاس چهارم را برای شما بفرستد»

پدرمهربان از وقتی که شازشیراز تهران مسافرت کرده اید دوری شما بمن خیلی اثر کرده است و همیشه بیاد شما هستم. امیدوارم که حال شما خوب باشد و هر چه زودتر از این مسافرت برگردید.

پدر عزیزم امروز کارنامه دانش آموزان ادا دادند. الحمد لله من مستبول شده ام. البته اگر در سهایم را پیش شما حاضر نمیکردم و هر چه را که نمیدانستم شما بمن یاد میدادید قبول نمیشدم. برای سال بعد بهیچطور کار خواهم کرد که تخطا قبول نشوم. اما اینجا کتاب جدید کلاس چهارم و کتاب اشکان این کلاس را دارند از این دو کتاب را برای من بفرستید از بهیچ حال که وقت دارم بخواندن آنها شروع میکنم که در این تعطیل تا بتانی یکدفعه تمام آنها را خوانده باشم. مادرم و برادر من سلام و سلام می رسانند و آنها هم شل من امیدوارند که شما را زودتر ببینند.

انکه همیشه بیاد شماست. اوژنگ

نمره ۱۸

کلاس چهارم دبستان گوی
تهران

سهیل - مولانا
اشک شماره (۲۳)

تبریکت عید نوروز یکی از بهرسان

بهرس عزیز امیدوارم که جشن نوروز شما مبارک باشد و سال جدید را بخوشی و خرمی بگذرانید. دوست صمیمی پوسه

فرشید بیوشش
ارشاد شماره ۲۴۴کلاس چهارم دبستان شرف
محمد کرمان

نامه شکرآموزگار

« حالاکه سال تحصیلی پایان سیده است و در امتحانات قبول شده اید
آموزگار خودتان نامه ای بنویسید و از ایشان تشکر کنید. »

آموزگار گرامی اکنون که برادر دلسوزی آن معلم معربان در امتحانات قبول
شده ام از یک طرف خوشحالم که بکلاس بالاتر میروم ولی از طرف دیگر نمیگنیم
که از آن آموزگار ارجب در دور می شوم. من به حقیقت فراموش نخواهم کرد
که در تمام این سال تحصیلی هر روز از صبح تا غروب شما برای پیشرفت من و سایر
همدرسانم زحمت میکشید و بسیار ناراحت میشدید اگر یکی از ما درس گوش
نمیداد و یا آنگاه آنرا نمی فهمید. چندین دفعه من دیدم که شما هنگام تفریح
دستان بهم تصحیح تکلیف مامشول بودید و اسراحت نمی کردید. برادران
دلسوزیهاتم مادر امتحانات قبول شدیم و بکلاس بالاتر میرویم. البته من
نمی توانم تمام محبت های شما را شرح بدهم ولی یقین داشته باشید که زحمات شما را
به حقیقت فراموش نمیکنیم و امیدوارم که روزی منم مانند آن آموزگار گرامی
بدیگران فایده برسانم.

شاکر و فادار شما ... نمره ۱۸

از پرن (توکیو)

معلم بزرگوار
ارشاد شماره ۲۴۵

نامه ای از یک کودک ژاپنی بدوستان ایرانی

ای پسران ایرانی شما چند قسم بازی می کنید؟ مادر اول انویه یعنی
روز عید باد بادک بهوای کنیم و بازی معمولی غایب باشک و کر کم بهو است.
گاهی باد شکش پوست گاو یک توپ لاستیکی را بطرف بازیکنان دیگر
میانداریم و توپ بهر کس که خورد او گرگ میشود.

دستان مادر توکیو است و مادر دستان خواندن و نوشتن حساب
کردن را یاد میگیریم. مادرش موسیقی و علم الایا هم می آموزند. دیکته
و انشا هم از درسهای ماست مطالبی درباره تاریخ و جغرافیا و صنعت و تجارت
هم با ما موعظه میشود.

در ساعت ورزش با کشتی گرفتن، دویدن، پرش، تاب خوردن
می پروازیم. صبحها درس دستان ساعت ۹ و بعد از ظهر ساعت ۲ شروع
میشود. ما را راجه مادر دستان میخورند. این ما را عجا ربست ازمان، شیر،
خوارک و غیره. نوع خوارک هر روز تغییر میکند. صبحانه ما عجا ربست از میوه،
تخم مرغ، برنج. شام ما هم هر شب تفاوت دارد.

ماهر و یکبار برای گردش بخارج شهر میرودیم و کارهای اجتماعی را
یاد میگیریم. علاوه بر گردشهای ماهیانه در پاییز و بهار نیز یک گردشهای بزرگ
میرودیم همچنین در پاییز و بهار انجمنهای ورزشی داریم باضافه در پاییز مسابقه
شنا برپا میشود و از کلاس سینه دسته در این مسابقه شرکت می کنند.
آیا در ایران نیز شما مسابقه شنا دارید؟ خواهش میکنم از وضع کشور زندگی
خودتان با اطلاع دهید.

بهر داد - کوش
اشک (شماره ۲۶)

دبستان مسیحی
ایران تهران

پانچ نامه کودک ژاپنی

دوستان ژاپنی نامه شما بدبستان ما رسید و من ترجمه آنرا برای شما
خود خواندم. بگویی خوشحال شدم که شما دوستان عزیز را می یاد کرده اید. کاری
روزانه خود را برای من نوشته اید و خواسته اید که در باره ایران زندگی ما هم خلاصه
پیدا کنید.

دوستان گرامی دبستانهای ما کلاس دارد و بچه ها از ۷ سالگی بدبستان
وارد میشوند. ماهر روز سه ساعت در صبح و دو ساعت در عصر درس میخوانیم
و مثل شما در دبستان خواندن و نوشتن و حساب کردن یاد میگیریم. بگویی

از دروسهای ما کار دستی است و هنرآموزی کارهای هنری را با تعلیم میدهد.
ورزش و موسیقی را هم هنرآموزان دیگر به ما یاد میدهند. برای علم الاشیا کتابها
مخصوصی داریم و آنچه که باید در باره تاریخ و جغرافیا و سایر چیزها بدانیم در کتاب
قرائت فارسی مانوشته اند. نظریات منزل میرودیم و بعد از خوردن ناهار
بدبستان بر میگردیم. صبحانه ساده است و تقریباً تمام ما صبحها مقداری نان
با پنیر میخوریم و چای میخوریم بعضی با هم کمی شیر میخورند اما غذای نظریت
هر خانواده فرق دارد. ما گردش ماهیانه نداریم. گاهی برای دیدن موزه
یا کارخانه ای میرودیم و بعضی اوقات فیلمهایی مربوط به مدارس دبستان با نشان
میدهند. در هنگام تفریح هر دسته از ما یک بازی مشغول میشود آن بازیها عبارتند
از بازی لی، و تیشو، از تو، اگر کم هوا ولی ما دانش آموزان دبستانی مسابقه
شنای رسمی نداریم.

کشور ما ایران چهار برابر ژاپن وسعت دارد و نقاط مختلف آن دارای
آب و هوای متفاوت است همین جهت در ایران مناظر گوناگونی دیده میشود
کناره های بنر و خرم دریا و خزر و جنگلهای زیبای شمال ایران کم نظیر است.
در ایران آثار گوناگونیهای تاریخی زیادی هم وجود دارد که من نمیتوانم در این نامه

مختصر آنها را شرح بدهم. کاش فیلم آنها را می گرفتند و برای شاد و ستان عزیز
 بر این میفرستادند. فعلاً ما آن فیلم تهیه شود چند کارت از مناظر ایران را
 برای شما میفرستم و از اینکه شما هم برای ما هدایایی فرستاده بودید تشکر میکنم.
 آرزو مند سربلندی شما و مراد کوشا و بهدر سانش.

این کی از آن عکاسات :

نمایی قسمتی از عمارت مجلس شورای ملی

قسمت سوم

موضوعهای ایشا مناسب برای کلاس چهارم

- ۱- تعریف کنید که ساختمان دبستان شما چگونه است ؟ چند اتاق دارد ؟ اتاق کدام طرف ساخته شده اند ؟ در حیاط دبستان چه چیزهایی دیده میشود ؟
- ۲- شما در ساعت ورزش چه میکنید ؟ اقسام ورزش فایده آنها را هم بنویسید .
- ۳- طیب بسیار چه میکند ؟
- ۴- کبکی از چیست ؟ برای جلوگیری از آن چه باید کرد ؟
- ۵- بازقهای هدرس و همبازیهای خود چگونه رفتار مینمایید ؟
- ۶- کارکنان دبستان شما چند نفرند و هر یک چه میکنند ؟
- ۷- چند حیوان موزی را اسم ببرید و ضرر هر یک را بنویسید .
- ۸- چند نوع از فقرات را که می شناسید نام ببرید . طرز تهیه فایده آنها را هم بنویسید .
- ۹- با چند وسیله میتوان مسافرت کرد ؟ بهترین وسیله کدامست ؟ چرا آن وسیله بهتر است ؟
- ۱۰- رودخانه و چشمه و چاه و قنات چگونه بوجود میآید و فایده آنها چیست ؟
- ۱۱- اگر آب نبود چه میشد ؟
- ۱۲- درخت با حیوان چه فرقیایی دارد ؟
- ۱۳- کشا و زری چه فایدهایی دارد ؟
- ۱۴- چرا هر جای بدن که بریده شود خون بیرون میآید ؟ وقتی که یک جای بدن انسان بریده یا زخم شده او باید چه کند ؟ فایده خون چیست ؟
- ۱۵- برای بهداشت چشم و گوش و دندان و بینی چه باید کرد ؟
- ۱۶- برای زیاده کردن گیاهان چه باید کرد ؟

۱۷- اگر دیده اید چگونه خرمن را بگونه تعریف کنید؟

۱۸- اسم چند شهر ایران امیدارند؟ چه چیز آن شهر را معروف است؟

۱۹- باران چگونه بوجود میآید و چه فایده دارد؟

۲۰- شهر بهتر است یا ده؟

۲۱- درخت توت بهتر است یا مو؟

۲۲- چرا انسان بیمار میشود، برای آنکه حالش خوب بشود چه باید بکند؟

۲۳- یک روز که بهمانی زنده بودید چه دیدید و چه کردید و با شما چگونه رفتار کردند؟

۲۴- اگر پاکیزه نباشید چه میشود؟

۲۵- که را از همه بیشتر دوست دارید؟ آنکه از همه بیشتر دوست دارید برای شما چه میکند؟

۲۶- شب در روز و فصلهای مختلف چگونه بوجود میآید؟ در هر فصل چه گلهامیرو باغی پیدا

میشود؟

۲۷- نفعت چگونه بدست میآید و چه فایده دارد؟

۲۸- با پدر و مادر و خواهر و برادر خود چگونه رفتار میکنید؟

۲۹- چند سلسله از پادشاهان ایران را می شناسید؟ کارهای بزرگ پادشاهان آنصا

چه بوده است؟

۳۰- یک روز که بشا خوش گذشت است کجا بودید و چه میکردید؟

۳۱- خانه بهتر است یا بوستان؟

۳۲- اگر دروغ بگویید ضرر میکنید یا منفعت؟

۳۳- ساختمان بوستان شاخ و برگت یانه؟ اگر صبی هم دارد بنویسید.

۳۴- لباسی که بر تن شاست چگونه درست شده است؟

۳۵- با مردم خیر و بدینا چگونه رفتار میکنید؟

۳۶- پاسبانها چه میکنند؟

۳۷- در دینی که بدستان میآید اگر در بین او برای شما یا دیگران اتفاقی افتاده است شرح دهید.

۳۸- برای اینکه کاغذی که برای کسی نوشته اید بدست او برسد چه باید بکنید؟

۳۹- با حیوانات چگونه رفتار میکنید؟

۴۰- برنج یا گندم یا... را در چه فصلی میکارند و طرز کاشتن آن چیست؟

۴۱- خواب در زمین چیست؟

۴۲- تخیل کردن در زمین چیست؟

۴۳- در باره یکی از افسانههای ایران هر چه میدانید شرح دهید.

۴۴- بدن انسان از چه اجزائی تشکیل یافته است؟ کار آن اجزا چیست؟

نامه ها

«از اواسط سال چهارم بعد باید نامه نویسی شروع شود و ابتدا دانش آموزان در همان کلاس درس بیکدیگر نامه بنویسند و در همان کلاس هم نوشته های آنها تصحیح شود. در اواخر این سال ممکن است بدانش آموزان گفته شود که در خانه خود نامه ای بنویسند.»

اینک نامه ای که برای دانش آموزان این کلاس مناسب است:

۱- نامه ای بدوست خود بنویسید و یکی از دو نفری پاک نویس او را بخوانید.

۲- نامه ای بدوستان بنویسید و خبر قبول شدن خود را در امتحان باو اطلاع دهید.

۳- بیک از دوستان خود که چند روز بدستان نیاوده است نامه ای بنویسید و از او احوال بپرسید.

۴- نامه ای برادر یا خواهر خود بنویسید و از او بخواهید که برای شما یک کتاب بفرستد.

۵- نامه ای بدوست خود بنویسید و از او بخواهید که برای شما دو نفر پاک نویس خود را فرستاده است.

- ۶- از یکی از دوستان آن که هنگام بیماری بدیدار شآمده است تشکر کنید .
- ۷- نامی بی برینستان بنویسید و اطلاع دهید که بواسطه بیماری غیبت کرده اید .
- ۸- نامی بی یکی از دوستان خود بنویسید و از او دعوت کنید که با اجازه پدرش منزل شما بیاید و با هم درس بخوانید .
- ۹- پدر خود نامی بی بنویسید و از او بخواهید که برای شما چیزی بفرستد .
- ۱۰- نامی بی بخواهر خود بنویسید و تقاضا کنید یک قطعه عکس خود را برای شما بفرستد .
- ۱۱- از رئیس دبستان تقاضا کنید که کارنامه شما را بشهری که میروید بفرستد .
- ۱۲- از محبتی که در حق شما شده است تشکر کنید .
- ۱۳- از عمل بیجایی که درباره شما شده است شکایت کنید .
- ۱۴- رسید چیزی را که گرفته اید بنویسید .
- ۱۵- بمناسبت عید نوروز یکی از بهرسان خود تبریکی بنویسید .
- ۱۶- نامی بی پدر خود بنویسید و اجازه دهید که در سیزده روز تعطیل عید نزد او بروید .
- ۱۸- یکی از ادارات دولتی نامی بی بنویسید و تقاضای یک بنید .
- یادآوری ۱ : دو آموزگار کلاس چهارم باید طوری با تارید که اگر با دقت تحصیل موفق نشود بتواند مقاصد خود را بوسیله قلم برای دیگران بیان کند .
- یادآوری ۲ : برخی از موضوعاتی هم که برای انشا رسال سوم ابتدائی مناسب است و در آخر کتاب انشا رسال سوم نوشته شده ممکن است برای انشا رسال چهارم نیز تعلیم گردد .
- تقریبی که عمل آمده است قطعی نیست .

قسمت چهارم مخصوص آموزگاران مقدمات تعلیم انشا

آنچه را که هر کس درباره هر موضوع و یا هر چیز بوسه حواس ظاهر خویش احساس میکند و یا توسط نیروی عقل خود ادراک مینماید چون بوسیله فهم بیان کند انشا او مینامند . پس بهترین انشا ها آنست که نویسنده درباره موضوع آن زیاد تر حواس خود را بکار انداخته از نیروی عقل و فکر خویش کمتر مدد گرفته باشد تا چون میان مقصود می پردازد و جمیع خصوصیات موضوع انشا را بخوبی توضیح دهد و هیچ قسمت از نوشته او برای دیگران مبهم و نامرسان نباشد و چون یکی از شرایط اصلی مفهوم بودن هر نوشته آنست که نویسنده آن قواعد زبان را رعایت کرده باشد پس مراعات کردن دستور زبان نیز از شرایط اصلی بهترین انشا راست .

با تعریفی که از انشا و بهترین انشا بعمل آمد این نتیجه حاصل میشود که غرض از انشا انتقال دادن مفاهیم و فایده آن بکار انداختن حواس با اصطلاح معروف با گردن چشم گوش و پرورش استعداد های نفسانی از قبیل : دقت ، حافظه ، استدلال ، اراده ، تخیل ، تمیز ، ابتکار و غیره است . لذا درس انشا را از مفید ترین درسها باید شمرد . البته مقصود های مذکور در صورتی از تعلیم انشا برآورد میشود که این درس آنطور که باید و شاید تعلیم گردد و چون این کتاب جهت نوآموزانی تألیف میشود که برای اولین بار قلم در دست گرفته نوشتن انشا میپردازند لذا قواعد و اصولی که در این جزوه ابتدائی برای تعلیم انشا باید در نظر گرفته شود ذیل بیان میگردد و در ذکر قواعدی که برای این فصل

۱- برای اطلاع یافتن از قواعد کامل تعلیم انشا ممکن است مقدمات کتابهای راهنمای تعلیم انشا تألیف نگارنده «مراجعه شود»

نواموزان مفیدیت خودداری

دستوری که در بر نامه تحصیلات ابتدائی برای شروع تعلیم این درس در دبستان داده شد
از این قرار است :

در اوایل کار باید قصه های کوچک و شیرین که دلپذیر نوآموزان باشد طرح کنند و اطفال را
بیان و نوشتن آنها ملطف گردانند و نیز ممکن است نوشتن نامه های ساده را جزو تکالیف آسان
قرار دهند .

البته تکرار و نوشتن قصه های کوچک در پرورش قدرت بیان نوآموزان مؤثر است ولی این
چند نکته را نباید فراموش کرد :

برای آنکه یک قصه توسط نوآموزی بیان شود باید قوای ذهنی او کار خود را تمام کنند و آن نوآموز
کاملاً آن قصه را فهمیده باشد تا بتواند بوسیله زبان و یا توسط قلم آنچه را که درک کرده است بیان
کند ولی اگر آن نوآموز قسمتی از قصه را فراموش کرده باشد یعنی قوه حافظه او یاری نسازد نخواهد توانست
آن قصه را اگر چه شیرین و دلپذیر باشد تکرار کند و اگر هم بیچ قسمت قصه را زیاد تکرار و حفظ کند
قوی باشد کلمات و جملاتی که از زبان قلم خود شنیده و یاد کتاب درسی خویش خوانده است حفظ کند
و چون بخواند آن قصه را بزبان خود بگوید عین همان جملات و عبارات را تکرار میکند و چه بسا چند
کلمه و یا چند جمله که معنی آنها را فهمیده است نقل مینماید . بدیهی است باین ترتیب غرض از تعلیم انشا
بر آورده میشود زیرا تکرار کلمات و جملاتی که نوآموزان معنی آنها را فهمیده اند برای ایشان مفیدیت
بنظر نگارنده شایسته است که در ابتدای امر بجای بیان و یا تکرار قصه با پرشامی ساده و آسان
مطرح شود که نوآموزان جواب بدهند مثلاً بگویند : چه لباسهایی بپوشیده اند . رنگ هر کدام چیست
مشخصات هر یک کدام است ؟ چه لوازمی برای تحصیل بپوشانده اند و هر یک را برای چه
مقصودی بکار میبرند ؟ در کلاس درس آنها چه چیزهایی هست و هر کدام در کجا قرار گرفته اند ؟

در کلاس درس آنها چند دانش آموز است . لباس آنها با هم چه فرق دارد ؟ در حیاط مدرسه
چه چیزهایی می بیند ؟ بچه ها چه بازیهایی میکنند ، کدام بازی بهتر است ؟ (موضوعهای مناسب
دیگر در قسمت سوم کتاب نوشته شده) .

ترتیبی که ذکر کردیم در انشا در کلاس هم میسر معمول و متداول خود که بیان اندیشه با توسط قلم است
بکار نیرود . درس انشا در این کلاس در ابتدای امر با قلم یاد داد و کاغذ مرکب را در درون آن مرکب
باید حرکت کند که زبان نوآموز را یکبار پسندارد و سعی و کوشش معلم مصروف آن شود که چشم نوآموز را
بازگردد و فردا آنها با قلمی بیشتر با طراف و جوانب خود بنگرند و در باره اشیا بیانی که در دسترس
ایشان است و احتیاجات خود را بوسیله آن اشیا بر طرف میسازد توضیح کافی میدهد و چون بوسیله
زبان از نظر نظر نوآموزان هم اطلاق حاصل میشود آموزگاران خواهند توانست که خطای قلمی آنها را
هم بر طرف سازند و آنها را رهبری نمایند تا درست فکر کنند و افکار خویش را مرتب و منظم بیان نمایند
بدین ترتیب بوسیله درس انشا قوای عقلانی نوآموزان هم پرورش داده میشود . البته نباید از
کودکان انتظار داشت تا بشیم که تمام صفات و خصوصیات اشیا را درک کنند چه آنها حفظ بطور
اشیائی که با آنها مانوسند توجه میکنند و بذرت تمام جزئیات چیزی را درک نمایند .

بعلاوه اغلب دیده شده است که نوآموزان از بیان مشاهدات خود و شرح مطالبی که شنیده
عاجزند بواسطه آنکه نمیدانند که برای ادای مقصود لازم نیستند ، در انموذ آنوزگار
باید آنها را یاری کند و لغات و کلماتی را که مورد نیاز آنان است با آنها بگوید و روی تخته سیاه بنویسد
تا نموده کافی کلمات لازم برای بیان مقصود خود داشته باشند . برخی از آموزگاران معتقدند که
برای آماد کردن نوآموزان جهت نوشتن انشا و پرورش دادن قوه تفکر و قدرت تخیل آنها باید
و مخصوص موضوعهای مختلف شیرین تخیلهای آنها صحبت کنند . البته صحبت کردن برای
نوآموزان و اموضن اطلاعات مفید بر معلومات آنان میافزاید ولی قدرت بیان ایشان را مستور

تقویت شود که خود آنها زبان بجایند و درباره آنچه دوست دارند سخن بگویند.

بعد از این مرحله که نوآموزان توانستند باطراف و جوانب خویش بنگرند و اشیائی را که در دسترس آنهاست نام ببرند و وضع و مشخصات هر یک را بوسیله یک یا چند جمله بیان کنند مرحله بعدی که مکمل همین مرحله باشد اینست که آموزگار سایر اشیائی را که در محیط زندگی آنان قرار دارد و آنها بواسطه عدم توجه از دیدن آن اشیاء غفلت کرده اند نام برد که چگونه و خصوصیات آنها را هم بگویند. ممکن است برخی از نوآموزان وقت بیشتری داشته باشند و جزئیات محیط خود را بهتر از دیگران مورد توجه قرار دهند. آموزگار باید نخست از آنان بخوابد که ایشان هم مشاهدات خود را بیان کنند سپس اگر چیزی باقی ماند خود بگوید و توجه دانش آموزان را جلب نماید.

این کار باید تقریباً در دو ماه اول سال ادامه داده شود پس از آن چون نوآموزان برای مطالعه این که از آنان پرسیده میشود حاضر و آماده نشده اند خواهی توانست که آنچه را میگویند در همان لحظه درس روی کاغذ بنویسند ولی باز هم از فایده نگارند و نقش زبان نوآموزان نباید غافل بود و نباید از اول ساعت تا آخر ساعت درس ایشان را واداشت که مرتباً در کلاس درس بنویسند. بعد از آن نصف ساعت درس باید با تمام آنها کار کرد که درباره موضوعهایی که تعجب یا ذوق آنان را انتخاب میشود و هر چه میپسند بگویند و آنها را دیگران تکمیل و مرتب میکنند و در نیمه دوم ساعت هر چه بگویند روی کاغذ بنویسند. رعایت این امر یعنی انشاء نوشتن در کلاس درس در تمام سال سوم و در اوایل سال چهارم ابتدائی بر تابت بهتر از آنست که برای نوآموزان موضوعی تعیین شود که در خارج از کلاس درباره آن انشاء بنویسند. زیرا در کلاس درس با مقدماتی که ذکر کردیم عموم نوآموزان آماده نوشتن میشوند و علاوه بر آن آنها را وادار میکنیم که بیشتر توجه نمایند و هر چه میپسندند می نویسند بهتر بیان کنند ولی در خارج بعضی که مقلی بر خود گردانند یا از نوشتن انشاء منصرف میشوند یا بگریه و زاری از پدر و مادر یا سایر بستگان خود تقاضا میکنند که برای آنها انشاء بنویسند. بدین است که

چنین انشاء روح ابتکار نوآموزان را از میان میبرد و آنان را بکلی از خود بایکس میسازد. نکته مهم دیگری که باید مورد توجه عموم آموزگاران کلاسهای سوم و چهارم ابتدائی باشد اینست که ایشان باید در ساعات درسی دیگر مثلاً قرائت فاعلی یا احوال یا حساب یا تعلیمات دینی و حتی درس انشاءش آموزان بخوابند که هر چه در آن ساعات مختلف فرامیگیرند بدون تشنه از کتاب بروانی بیان کنند و خلاصه آنچه را که آموخته اند از ماه سوم سال تحصیلی بعد بنویسند یا پیشرفت آنها در نوشتن انشاء را لگت شود.

اکنون که قواعدی کلی جهت تعلیم انشاء در کلاسهای سوم و چهارم ابتدائی نوشته شد مراحلی که برای تأمین این مقصود مفید بنظر میرسد بیان میشود:

۱- چیزهایی که نوآموزان می شناسند در کلاس روی تخته سیاه نوشته شود که برای هر یک از آنها جلوهائی بگویند و روی همان تخته بنویسند. (ممکن است نخست آموزگار درباره چند کلمه تنها چند جمله ساده بیان کند تا دانش آموزان توجه شوند که این کار بسیار آسان است).

این کلمات برای این کار مناسب است: آب. باد. هوا. آفتاب. مادر. کتاب. دفتر. کیف. قلم. دوات. بکفش. کلاه. لباس. خانه. پدر. مادر. خواهر. دبستان. کلاس. درس. آموزگار. بازی. توپ و

این جلوه سازی بقدری باید تمیز شود که فرود نوآموزان بتوانند درباره هر کلمه که مضمی آنرا میداد جلوه ای صحیح بگویند.

۲- در یک جلوه سوائی بکنیم که در یک جلوه دیگر جواب بدهند.

مثال: شایچه برادر و چند خواهر دارد؟ کلاس شایچه نیز چند تنگ دارد؟ دبستان شایچه اطاق دارد؟ شرق کدام طرف است؟ سال چند ماه دارد؟ در یک سال چند فصل است؟ چه اشخاصی کار میکنند تا یک خانه ساخته شود؟

۳ - جمله های ناقصی برای آنها بنویسیم که می از اجزاء جدا جدا داشته باشد و آنها بخوانیم که نقص آن جمله را بر طرف سازند .

مثال :

دانش آموز خوب هر شب شش خود را

کتاب را باید همیشه پاکیزه

امروز بیشتر مردم از چراغ برق

برای مسافرت از استفاده میشود .

با کلید و سیم برق بازی

۴ - جمله های غلطی برای آنها بنویسیم که تصحیح کنند .

این غلطی ممکن است در کلمات باشد مثل :

حسن حسین مرود در خانه ما بودن .

گنجشکها از روی درخت پریدن

بمخین ممکن است معنی جمله با غلط باشد و از نو آموزان خواسته شود که آن غلطها را تصحیح کنند .

مثال :

دانش آموز خوب با موزگار جازه میدهد .

کلاس درس حیاط دبستان جای بازی است .

۵ - برای جمله هایی توضیح بیشتری بدهند . مثال : موش حیوانی است . کبوتر پرنده ای است .

بنفشه گل است .

نو آموزی درباره این سه جمله اینطور توضیح داده است .

موش حیوانی است که کارش در زمین خوردن کما و ضرر رسانیدن به انسان است .

کبوتر پرنده ای از اردو بیانی است که مردم با و کاری دارند و بعضی با برسی او در خانه خودشان لانه درست میکنند و دانه اش میدهند .

بنفشه گل است که در اول فصل بهار میروید و مردم آنرا در باغچه های خود میکارند ، این گل رنگهای مختلف دارد .

۶ - در چند جمله کلمات زائد بگذاریم که حذف کنند مانند : کلاس درس نباید زیاد کثیف کرد موش حیوانی موزی و ادیت میکند است . در روز های آفتابی که هوا صاف است ما کبوترش میرویم . در این جمله ها کلمات زیاد و موزی و عبارت هوا صاف است زائد میباشد .

۷ - برای ادای یک مقصود هر یک از نو آموزان جمله ای بگویند و بهترین جمله را خود انتخاب میکنند .

مثال : درباره این موضوع « صبح که از خواب بیدار میشوید چیکار میکنید ؟ »

یک دانش آموز گفته است : من فوراً به بستان میایم .

دیگری گفته است : اول صبحانه میخورم بعد به بستان میایم .

سومی گفته است : اول دست و صورت خود را میشویم ، بعد صبحانه میخورم سپس به بستان میایم .

البسته خود نو آموزان باندک توجهی در می یابند که جمله سوم با کلمات بیشتری بیان شده است .

۸ - درباره کلماتی که باید یک مرتبه نسبتی دارند و آن مناسب را اطفال هم درک می کنند جمله ای بسازند . مثلاً درباره هر یک از کلمات : بهار . باغ . سبزه . آب جمله ای بگویند .

۹ - جمله ای را که باید یک مرتبه نسبتی دارند بهم مربوط کنند تا درباره موضوعی که مربوط به آن جمله است انشائی بوجود بیاید .

۱۰ - قصه های شیرین و دلپذیری که از آموزگار یا دیگران شنیده اند و یا اینکه در کتاب درسی خود

خوانده اند برای همزمان خویش نگار کنند.

در مورد نوع هفت باید بخاطر داشت که چون کودکان هفت را دوست دارند پس اغلب هفت را برای آنان پذیرا است. خصوصاً هر چه داستان افسانه عجیب تر و غریب تر باشد برای آنها شیرین است. اما این قبیل حکایات و هفت با که قهرمان آنها دنیای آدمی خوار یا انسان چند سر و شال آنهاست و بر موصوفان جادوگری و رفتار بر خلاف قوانین طبیعی است در روح اطفال آثار مبالغه بار میآورد. بهین نسبت از ذکر چنین هفت با در کلاس درس جدا باید خودداری کرد و اگر دانش آموزی چنین هفت ای را از دیگران یاد گرفته است نباید گذاشت که در کلاس درس بیان کند تا دیگران بخاطر بسیارند و بعد هم خودشان نگار کنند.

نکته دیگری که در بیان حکایات باید در نظر گرفت اینست که اگر در موضوع حکایاتی که در کتاب درسی نوازمان است اندک تغییری داده شود مثلاً بجای آنکه بنویسند نوازمان از رسانیدن یک حیوان مخصوص که شرح آنرا در کتاب خود خوانده اند نقل کنند، خواسته شود که نوازمان از هر جوانی که دیده اند بیان کنند تمام دانش آموزان در پی خط و نقل کردن عبارات کتاب نیرومند می گردند و آذیت کردن سنگ و دیگری در باره آزار رسانیدن گردید یا کلاغ یا یکی از چهار پایان سخن خواهد گفت و این تنوع موجب جلب توجه نوازمان و علاقه مند شدن آنها به نوشتن است و گوش دادن نوشته دیگران میشود. ممکن است موضوع حکایت بوسیله چند تصویر نشان داده شود و آزاران بخوانند که آنچه در آن تصویر با هم می بینند و می پندارند بیان کنند. (این کار برای دانش آموزان کلاس چهارم مفید تر است) نمونه حکایات و هفت بائی که برای دانش آموزان مفید باشد در درس هم این کتاب ذکر شده است.

پس اگر که تدریس مذکور دانش آموزان کلاس ستم و چهارم را بنهایی شده و قدرت پیدا کردند که مشاهدات و ادراکات خود را بیان کنند حال میتوان برای آنها موضوع انشا تعیین کرد.

موضوع انشا

در این باره در برنامه تحصیلات ابتدائی نوشته شده است که حتی الامکان باید موضوعها روشن ساده و از نوع مشاهدات و احکام طفل باشد از قبیل: سرگذشت طفل در منزل، آموزشگاه.

با وجود این تصریح اغلب مشاهد می شود که یکی از بندهای اخلاقی مانند ضرر در عکوبی یا فایده صدا، امانت، شجاعت، سخاوت، قناعت، وطنه هر فرد نسبت بوطن و مثال آنها را موضوع انشا دانش آموزان این کلاسها قرار میدهند. کودکان خود سال هم چاره ای ندارند جز آنکه مشاغب میسند؛ یکی از صفات پسندیده یا نیکو میده فلان است که در دو دنیا مایه خوشبختی و یا بدبختی انسان میگردد و ...

بچنین در جواب این سوال که مضافاً کل تریاک و قمار چیست؟ کودک ۸ یا ۹ ساله چه پاسخی دهد که صحیح و قانع کننده باشد و لایق نمره خوب گردد. همین حالت را دارند اشعار ذیل که در برخی از دبستانها آنها را موضوع انشا این دو کلاس قرار داده اند:

- ۱- هر که نان از غل خویش خورد منت از حاتم طائی نبرد
- ۲- بود مرد بنرور را بر انگشت کلیدی به غل ذوق در مشت
- ۳- با بدان کم نشین که در مانی خود پذیرا است نفس انسانی
- ۴- علم چند که بیشتر خوانی چون غل در تو نیست نادانی

در نتیجه طرح چنین موضوعها بهترین انشا یک دبستان هم مربوط بموضوع آن نوشته میشود. قسمتی از بهترین انشائی که یکی از نوازمان کلاس ستم دبستان راه آهن تهران بنام فرید کمالی دارد را انگلیزی نوشته است و عیناً آنرا بوزارت فرهنگ فرستاده اند اینست:

«... ای سخن زبان خود را بر انگلی عادت ده و بر آن صبر و ثبات نمایی تا ترا آنگاه گردد و تو معدن صدق و صفا گردی و بر آن عادت کنی.» همین نوازمان در باره دروغ عکوبی نوشته است: یکی از صفات که باعث بدبختی و مانع ترقی بشر است دروغ عکوبی است. از کذب دور باش و از

در سخن گوی با نجابت مشورتی و در سخن تراستق بنده.

برخی از نوآموزان بجای آنکه تمام انشا خود را نوشته و بکران انتخاب نمایند مقدمه ای از خط میکشند و آن مقدمه را در ابتدای هر انشائی قرار میدهند پس آنچه را که میخواهند می نویسند. از آنکه این مقدمه بایکی که بیشتر معروف است نقل میشود. این مقدمه را دو شیر گیتی پاکت چی تو آموز کلاس سوم و دبستان مهرگان تهران هم در ابتدای انشا خود در باره موضوع «فایده مرغ را شرح میدهم» آورده است: ببچه چه موضوع شیرینی و چه آتش فشان است. اکنون قلم در دست گرفته و شرح آن میپردازم. - بعد جملاتی مربوط باهل موضوع نوشته و در آخر هم این جمله را اضافه کرده است که خداوند متعال چه حیوانات مفیدی برای آسایش بشر خلق کرده و خوردنشان احوال شمرده است. در صورتیکه آن مقدمه و توضیح قدرت خداوند مربوط بفايده مرغ نیست.

خلاصه آنکه ما میخواهیم نوآموزان کلاس سوم و چهارم ابتدائی را بر اخلاقی اجتماع و با معالذ نویس باشند و انتظار داریم کتاب اخلاق بنویسند و یا در بحثهای علمی منطقی وارد شوند بعلاوه بحث در این امور دانش آموزان را بدر و غلطی و امیدارد زیرا برای انجام تکلیف چیزهایی می نویسند که با آنها عقیده ندارند در اینصورت نباید موضوعی را برای انشا آنها تعیین کنیم که آنها را باین جهت بشمارند. غرض ما تعلیم انشا نیست که آنها را برای زندگی آماده سازیم و چون یکی از کارهای مبرفردند که در تمام زندگی با انجام دادن آن نیازمند است بیان کردن احساسات و ادراکات میباشد و پایه ای تمدن بشری برین تراوش نگار و احساسات افراد نهاده شده است و تعلیم انشا وسیله تقویت این حس میشود پس باید وسیله انشا و دانش آموزان را بر مبرمی کنیم که احساسات و ادراکات دقیق تری داشته باشد و محسوسات و ادراکات خود را بزبانیکه بیشتر مفهوم دیگران است بیان کند. باین ترتیب چنانکه سابقا اشاره شد موضوع انشا و دبستانی باید از فعالیتهای خود نوآموزان از وقایع مربوط بزنگی آنان انتخاب شود و چیزهایی که می بینند و یا خبرهایی که می شنوند و یا کارهایی

که معمولاً انجام می دهند موضوع انشا آنها باشد تا مورد میل و رغبت عموم آنان واقع شود و یکی با آداب و شوق و کلاس درس انشا حاضر شوند و در آینده نیز از این کار خود استفاده ببرند و محسوسات و ادراکات خود را با سانی بیان کنند.

بدلایلی که ذکر کردیم موضوعی را که نموده آنها نوشته شد نباید برای انشا نوآموزان تعیین شود چه در این صورت اغلب از ایشان چند جمله که معنی آنها را نمیدانند و از این آن شنیده یا از کتاب و مجله ای خط کرده اند در انشا خود نقل مینمایند و نتیجه انکار نوشتن انشا را از دست میدهند. حال اگر برخی اصرار دارند که چنین موضوعها برای انشا نوآموزان معین کنند ضرورت دارد حداقل موضوع را بجزئی طرح نمایند که جواب دادن آن عبارت از عمده نوآموزان خارج باشد مثلاً بجای آنکه وظیفه هر دانش آموز نسبت بپدر و مادر سوال شود بهتر است پرسند شما برای پدر و مادر خود چه میکنید؟ یا پدر و مادر شما چه وقت از شما راضی میشوند و در این مورد که وظیفه انسان نسبت بدیگران چیست بهتر است پرسیده شود شما بدیگران چگونه رفتار میکنید؟

برخی از موضوعهای صنفی هم با همین عیب طرح میشود مثلاً میگویند بهار یا یکی از فصلهای دیگر را تعریف کنید یا در باره نوروز انشائی بنویسید در صورتیکه اگر باندک توضیحی این موضوع را طرح شود و بعلاوه زمان و مکان هم مناسب با موضوع باشد و موضوع بهار در فصل بهار و موضوع نوروز در بهار و موضوع صید در بهار و موضوع نوروزی را که توسط خانواده های آنان برگزیده شود و بچشم خود می بینند شرح دهند آنها بهتر از عمده نوشتن انشا برآیند.

خلاصه آنکه باید میزان معلومات نوآموزان از نظر داشت و تناسب با فهم آنها موضوع را انتخاب کرد و با شرح و بسط کافی آنان را برای نوشتن انشا آماده ساخت. باضافه باید موضوع دانسته و تا غلط خرد سال تواند در باره آن مطالبی بنویسد و این موضوع موافق طبع کودکان باشد مثلاً تا جایی که ممکن است طریقت نوع بازی را موضوع انشا قرار داد نباید فایده بهداشت یا ضرر در و غلطی و

امثال آنها را موضوع انشا تعیین کرد. نکته قابل توجه دیگر آنکه هر موضوع که برای انشا توموزان یک نقطه کشور مناسب باشد برای توموزان نقطه دیگر ممکن است مناسب نباشد مثلاً دریا و سال آن برای توموزان تهران و طرکشت خرم و طریق برداشت محصول برای توموزان گیلان مناسب نیست چه تمام توموزان کشور دارای یک نوع مشاهدات نیستند.

برای تعیین موضوع انشا بهتر است چند موضوع گفته شود تا اکثر توموزان یکی را برای انشا خویش تعیین کنند. البته طریق بهتر آنست که ما هم مثل سایر ملل مترقی و سیده و شستیم اطفال را بگردنهای علمی میدادیم و آنها را از نزد یک باطیعت آشناسان یا تقسیم و عوالم طبیعی مطهران را با آنها می شناسانیم در این صورت عظام موضوع انشا را از خود طبیعت میگیریم مثلاً نشان میدادیم که کوه یا رود یا صحرا چیست و برای کشت نباتات چه باید کرد و میخواندند در کشور ما هنوز مرسوم نشده است که حتی چیزهایی را که ممکن است باستانی تهیه نمود و بدست دانش آموزان داد تا اطلاعات کافی بدارد آنها پیدا کنند بکلاس درس بیاورند یا دانش آموزان را برای دیدن آنها ببرند. در همین اواخر یک روز که نگارنده برای باری یکی از دبستانهای نوبنیاد شمال پا تخت رفته بود از ۵ نفر دانش آموز یک کلاس ششم این دبستان فقط یک نفر خوزه را دیده بود و میخواست درباره آن شرحی بدهد و باز فقط یک نفر پیدا شد که توانست طرز تهیه را خال چوب را بیان کند و صورتیکه نهایت ضرورت را دارد که آنچه بدانش آموزان تعلیم داده میشود فقط از روی کتاب نباشد. اگر تعلیم با اشتغال از طبیعت صورت گیرد و هم مطالب آموخته شده کار واقعی اطفال میگرد و هم بیان این مطالب بهتر موضوع برای انشا خواهد بود. اما اکنون که باید کلاس درس در چهار دیوار یک اطاق و دبستان باشد لافاقل خوبست بعضی از مواقع اطفال را بدین کارخانه با وسایل و موتسات محلی ببرند و در سایر مواقع هم آنچه توموزان آموخته میشود درباره چیزهایی است که میتوان بکلاس درس آورد و در همین زمان بکلاس بیاورند و دیگران بصورت با تصاویری آنها را پیش چشم توموزان بچشم کنند پس از آنها خواهند که آنچه

تعیین واد بعنوان انشا بنویسند. در این کتاب انواع و اقسام موضوعهای انشا که در نقاط مختلف کشور انتخاب شده است نوشته شده ولی چون برخی از این موضوعها مربوط به نقطه ای مخصوص از کشورند شاید است بنگام طرح موضوع این قسمت را در نظر بگیرند و اموری که درباره آن توموزان اطلاعاتی دارند موضوع انشا آنها قرار دهند.

طرز تعلیم انشا

پس از طی مراحل که ذکر گردید و توموزان آماده شدند برای سؤالاتی که در خرفهم ایشان طرح شود جوابهای صحیحی بگویند میتوان فیصل سؤالات را موضوع انشا آنها قرار داد که با چشما می خورد و بنویسند. بدیهی است هر قدر سؤال آسان تر و نزدیکتر بفهم عموم انشا آموزان باشد جواب دادن برای آنها آسان تر خواهد بود مهند از لحاظ راهبانی توموزان بهتر است همان موضوعهای ساده هم که برای انشا مطرح میشود مانند این موضوع «روزها که بدرس میرود چه میکنند؟» در کلاس روی تخته سیاه نوشته گردد و از خود توموزان پرسیده شود تا کارهایی را که در دبستان انجام میدهند بگویند. بعضی خواهند گفت که درس بخوانیم، برخی میگویند بازی میکنیم، بعضی میگویند مشق میزنیم، البته تمام این کارها را انجام میدهند ولی نظم و ترتیب آنها را بیان نکرده اند بضافه هر یک از این کارها توضیح بیشتری لازم دارد و با سؤالاتی که آموزگار باید بکشد و جوابهایی که دانش آموزان میدهند معلوم میشود که دانش آموزان هر روز هیچ که بدبستان میرودند ساعت در کلاس درس هستند و دو دو خه تفریح دارند، یکی میان ساعت اول و دوم و یکی میان ساعت دوم و سوم، در هر ساعت روزیم در کس مخصوصی دارند که در زمانه نوشته شده است و در آن ساعت فقط آن درس را میآموزند. در اینجا میتوان بگویند که مثلاً ساعت قرائت فارسی یا حساب یا درس و مشق خط نیز چه میکنند. کارهایی را هم که مباح تفریح انجام میدهند باید تعریف کنند. خلاصه این موضوع و قسمت اصلی دارد یکی آنکه در کلاس درس چه میکنند و دیگر آنکه

خرج را چگونه بگذرانند؟ البته با نظم و ترتیب راجع به قیمت باید توضیحی داد شود.

برخی از موضوعات را باید در آرداری چند قسمت نیست ولی اگر به وقت ملاحظه شود در باره هر موضوع میتوان قسمتی را پیدا کرد که باید در باره آنها توضیحی داد. نوآموزانی که جداگانه وقت میکنند قسمتهای مختلف یک موضوع را بطور مساوی و با نظم و ترتیب آنچه را می بینند و می اندیشند یاد کنند نمیتوانند انشا بنویسند. مثل اینست که آنها در مقابل باقی قرار ندهند ولی چون چشمان بسته است قادر نیستند که جزئیات را با هم ببینند و شاد بدارت خود را مرتب و منظم تعریف کنند. در نتیجه اگر چشمان باز بود و گوششان می شنید و توجه میکرد چیزهای بسیاری می یافتند که در شرح تعریف است.

از این گذشته تنها یک برگ هم ممکن است موضوع انشا قرار گیرد و شکل و رنگ و اندازه و سایر خصوصیات آن شرح داده شود.

اگر ترتیبی که در صفحات پیش ذکر گردید عمل نشود و حواس ظاهری و قوای فانی نوآموزان بمقدار لازم پرورش یابد آنها قادر خواهند بود که برای موضوعهایی که در خود فهم ایشان است پانچهای مناسبی بدینند. این کار بعضی در نظر گرفتن مطالبی که باید در باره هر موضوع بیان شود و طرح نقشه برای انشا میکنند و برای اینکه نوآموزان آشنا شوند که چگونه برای هر موضوع باید نقشه ای طرح کرد و آن موضوع را تجزیه نمود و قسمتهای چندی برای آن پیدا کرد، ممکن است تصاویر کتاب درسی مانند تصویر پرنسپیک کار و یا تابلوهای نقاشی را موضوع انشا قرار داد که جزئیات آنها را در نظر آورند و شرح دهند.

برای آنکه توجه حاصل شود که در باره یک موضوع مثلاً «کارکنان دبستان شما چند نفرند یکم چه کاری میکنند؟» چه مطالبی باید نوشت میتوان نوآموزان را راهنمایی کرد که از خود پرسند:

۱- صبح اول وقت که دبستان می آیم چه اشخاصی در دبستان هستند و چه میکنند؟

۲- معلم کردن دبستان با کیست؟

۳- درس دادن و حفظه کیست؟

۴- کارهای دفتر دبستان که انجام میدهد؟

۵- معلم و ناظم و دفتر دار از چه شخصی دستور میگیرند؟

۶- پاکیزه کردن دبستان با کیست؟

مطالبی که در باره هر یک از این قسمتها بنظر میرسد باید با نظم و ترتیب بیان شود و اگر موضوع نشاء است که در تعطیل را چگونه گذرانید؟ باید نوآموزان از خود پرسند: صبح اول وقت چه کردند؟ قبل از ظهر چه میکردند؟ ظهر را چگونه گذرانیدند و بعد از ظهر چه کردند؟ عصر چه کارهایی مشغول بودند و غروب چه کردند؟ بعد در مقابل پرسوال بگویند و جواب لازم را با همانطور که معمولاً میکنند بیان نمایند تا انشا آنها خوب شود.

برای توجه پیدا کردن باینکه بهترین انشا نوآموزان کلاسهای ۳ و ۴ کشور که است چند نمونه از آنها در این کتاب نقل شده تا دانش آموزان این دو کلاس بهترین آثار قلمی تصحیح شده همدستان خود آشنا شوند.

برای نگارنده آسان تر بود انشا بای که در این کتاب بطبع میرساند بقیه خود بنویسد ولی با محاط آنکه از حد و معلومات نوآموزان این دو کلاس خارج نشده باشد و ضمناً از نوآموزان با ذوق این کلاسها شوق کند بهترین انشا آنان را پس از تصحیح نقل کرد.

باز تری که ذکر شد نوآموزان درمی یابند که برای نوشتن بهترین انشا باید:

۱- حواس خوب بکار انداخت و وقت کرد و مطالبی را که در باره آن باید بیان نمود بخاطر آورد.

۲- آن مطالب را منظم و مرتب کرد.

۳- در باره هر قسمت جداگانه توضیح داد (در شرح مطلبی را ناقص گذاشت و از حد لازم تجاوز نمود)

۴- بعین طریق که معمولاً صحبت میکنند هر چه میخواهند بگویند بیان نمایند.

۵- مقدمه بی مورد ننویسند و از ذکر لغتها و جمله‌هایی که معانی آنها را نمیدانند خودداری کنند.

۶- کلام با وجود درآوردن بیان کنند و وقت نماند که جمله کامل بگویند.

۷- علاوه بر رعایت حسن خط و حاشیه که داشتن فاصله دادن بین سطرها و مراعات نظافت کاغذ باید در آخر جملات و جایابی بگره‌های لازم را بگذرانند^(۱) تا در خواندن نوشته خود دچار اشتباه نشوند و نوشته ایشان بدخط و غیر خوانا و قلم زده و کثیف و بی حاشیه نباشد.

در این قسمت که توصیه شد دانش آموزان باید جمله‌ها را صحیح و کوتاه بنویسند. مقصود این قسمت که تمام قواعد دستور زبان مربوط با تمام جمله را بنویسند سال سوم و چهارم ابتدایی بیاموزند منظور این است که آنها علاوه بر خط را از جمله صحیح باز شناسند و در گفته و نوشته آنان جمله خط نباشد. برای شناساندن جمله‌های صحیح از کتاب درسی آنها گفتگوی خود ایشان باید استفاده کرد.

دوباره خواندن و برطرف کردن اشتباهات هم باید تنها در هر اشا صورت بگیرد. پایان اشا نیز باید بطوری باشد که بر خواننده و شنونده چیزی مبهم نماند و محتاج پرسش و سوالی نشود.

یادآوری: اکنون که طرز نگارش اشا آموخته شد یادآوری میشود که اشا انواع چندی دارد و در هر نوع از آن شرایطی را باید رعایت کرد ولی چون بنویسند سال سوم و چهارم ابتدایی بنویسند مطالب درباره اشایی که در دسترس است نباید چیزی آموخته شود و نوشتن اشا، باقی‌مانده و تحقیق از او انتظار نمیرود لذا از ذکر شرایط این سبک اشا، با خودداری میشود و خلاصه آنچه درباره اشا، وضعی باید بداند همانست که نوشته شد. فقط یک نوع دیگر اشا که نوشتن نام است باید بدانش آموزان سال چهارم آموخته شود لذا در این باره نیز مطالب لازم بیان میشود.

۱- باید از همین ابتدا بنویسند آموخته که پس از جمله کامل یک نقطه بگذرانند و در میان جمله‌های ناقص علامت (۴) را قرار میدهند.

نکات لازمی که در نوشتن نامه باید بنویسند آموزان یادآوری کرد

۱- تاریخ نامه باید در یکی از گوشه‌های بالای آن قید گردد.

۲- سمت و نام کسی که نامه با نوشته میشود باید در بالای نامه ذکر شود.

در این قسمت که عنوان نامه میشود کلماتی، هم که علامت‌دهی نویسنده را بطرف مقابل میرساند باید اضافه کرد و مانند:

همدس عزیزم ایچ مهربان.

اگر نامه بپدر یا مادر یا آموزگار نوشته میشود ذکر نام آنها لازم نیست و فقط کافی است که نشانی نوشته شود:

پدر مهربانم، آموزگار عزیزم، مادر گرامی.

پنجین نام برادر و خواهر و سایر بستگان را هم در بالای نامه باید نوشت بشرط آنکه معلوم باشد نامه برای چه شخصی نوشته شده است.

۳- در ابتدای نامه باید که بخیر و شادان نوشته میشود رسم است که نویسنده محبت خویش را بطرف مقابل اظهار میدارد و حال او را می پرسد و از حال خود نیز با خبر میگردد.

مرسوم است در این قسمت بیشتر می نویسند این جانب طای ندارم بخیر و دردی شاکه آنهم برطرف میشود، در صورتیکه معمولاً اینطور سخن میگویند و بهتر است بنویسند بنویسند بنویسند که وقتی

هم می‌رسند حرف می‌زنند و حال یکدیگر را می پرسند ابتدای نامه را هم باید بهمان قسم بنویسند. (چند نمونه نامه ساده در این کتاب آورده شده است که سرش باشد).

۴- نویسنده باید مقصودی را که از نوشتن نامه داشته است بر دانی بیان کند.

۵- اگر در نامه زحمتی بطرف مقابل داده است عذرخواهی نماید.

۶- در ذیل نامه اسم خود را بنویسد و اگر نشانی او را نمیداند آنرا هم اضافه کند.

دبشت پاکت مطروک هم شش و هفتی که در باید اینجا بپزند باید بنویسد و در سطح پاکت عنوان
طرف مقابل را باید ذکر کند و در پایین تر از آن مطروک شده باید نام و نشانی خود را قید نماید و بزرگ
هم در گوشه راست و بالای پاکت بچسباند (مطابق شکل صفحه ۳۷).

ترتیب تعلیم انشا در عرض سال تحصیلی ۳ و ۴ ابتدائی

بنظر نگارنده در سه ماهه اول سال سوم بچگانی که ذکر کردید باید جهت آموزش کار مصروف بر آن
گردد که با یک رانده اخن حواس ظاهری و حسن تفکری و توانموزان قدرت بیان آنان را برپا دارند تا
چیزهایی که در دسترس آنهاست بخوبی توصیف و تعریف کنند و گفتگوهای آنها عالی از غلط شود و بعد از
هر چه را که می گویند صحیح بهم بنویسند.

در سه ماهه دوم اضافه بر آنکه باید کار سه ماهه اول را ادامه داد و از محاط آشنایی بیشتر بطرز
نوشتن جمله های صحیح مراعی را که برای شناختن جمله های درست در این کتاب ذکر گردیده است
باید عملی کرد و با قریبهای زیاد نوشتن جمله های صحیح را با آنان آموخت.

در سه ماهه سوم سال باید بیشتر وقت آنها را نسبت به خصوصیات موضوع انشا معطوف داشت
تا جزئیاتی را که در نظر اول مرتبه آنها نبوده اند درک کنند و درباره هر یک از آن جزئیات آنچه را که
بنظر می آید و در ضمن یک جمله صحیح بیان کنند و آن جمله را با نظم و ترتیبی که لازمست بیکدیگر موبلا سازند
و عموماً بطرز نوشتن انشا آشنایند.

در سال چهارم بیشتر باید مراقبت کرد که دانش آموزان گذشته آرا را که درام شده و دقیق تر گردند
و علاوه بر آنکه با تدریس جدید از نو نوشته آنها بشیرج شرایطی را که برای بهتر شدن انشا ذکر کردیم
اراستود.

آموزگاری می تواند در این سال خود کند و در تعلیم انشا بیشتر حاصل نماید که در فاشش با آنها
طوبی باشد که کودکان را در ابدوستی برگزینند و درباره هر چه دوست دارند با او صحبت کنند، او را به زبان

و بکار خویش بپردازند و با اصطلاح معروف را و خجالت نکند تا آن آموزگار را خلع حاصل کند که کدام
دانش آموزی دقت است و با طرف و جوانب خود توجهی ندارد و طرز بیان که ایکس صحیح نیست
و نتواند درست بزبان داری خویش سخن بگوید.

چنین آموزگار برای توفیق یافتن در مقصود خود زبان بکلی می کشاید و بطرزیکه در خود فهم اطفال
باشد مطالب لازمی را که در این کتاب ذکر گردیده است با آنان می آموزد تا نتیجه مطلوب حاصل شود.
طرز تصحیح انشا.

برای این کار دو روش معمول است. یکی آنکه انشا را در آموزان از خارج از کلاس درس از
محافظه و عبارت تصحیح کنند. دیگر آنکه این عمل را در کلاس انجام دهند. با آنکه در طریق اول آموزگار محترم
زیادتری را عمده دارد و بیشتر دلی توانموزان از محتاجات و فایده های فنی برنیز را نوشتن بر می معایب انشا
در ذیل یا حاشیه آن غیر مقدور است، بعلاوه اگر هم تمام این معایب نوشته شود از آموز
دستانی نباید انتظار داشت که تمام اظهار نظرهای آموزگار خود را بخواند و بفهمد و بکار بندد.

پس همان ترتیب که بهتر است انشا در کلاس درس نوشته شود و ضرورت دارد که در همان کلاس
درس هم تصحیح گردد تا نویسنده و علت خوب بودن یا بد بودن انشا خود را از زبان آموزگار بشنود و هر چه
را که نمی فهمد پرسد که برای او توضیح بدهند.

بعلاوه چون اغلب غلطهای مشترکی در نوشته می شود دانش آموزان مشاهده میگرد و مثلاً زیاد دیده
میشود که اکثر از توانموزان افعال را با فاعل که غلط می کنند غلط هم بنویسند از آنجه مصدر را بجای فعل
جمع بکار می برند (مانند رفتن بجای رفتند) و جمله را طولانی و مفصل بنویسند و آنها را ناقص می گذارند
(مانند روز جمعه در باغ بگوش نه پرسی را که نمی گشت) لذا اگر انشا در کلاس تصحیح گردد و
چنین جمله های غلط روی تخته سیاه نوشته شود و از خود توانموزان برای تصحیح آنها استفاده گردد و
تبعیبت استعداد نویسندگی عموم آنها کمک می شود مخصوصاً غلطای را باید با خط درشت روی

تحت سیه نوشت نادانش آموزان هیچ آنها را یادگیرند.

باین ترتیب که خود تو آموزان در تصحیح انشا یکدیگر شرکت کنند و لا حواشای بیشتر متوجه کلاس

درس میشوند تا اگر کار خطای هم رسان خود دوری بجویند

ضمناً باید رعایت کرد که انشا تمام دانش آموزان بتدریج در کلاس تصحیح گردد. بهترین انشا، نو آموزان هم ممکن است روی تحت سیه نوشته شود و محاسن آن ذکر گردد. این کار موجب برتقای حق رقابت دانش آموزان می شود و همه سعی میکنند نوشته ایشان بهترین انشا شود.

بجمله دیگر آنکه تنها ذکر معایب انشا و دانش آموزان کافی نیست. آموزگار باید مراقبت کند که نو آموزان قسمتی که حفظ نوشته اند دست نکند و اگر قادر بر این کار نیستند خود نوشته آنها را تصحیح کند. (انشاءاتی تصحیح شده را باید دانش آموزان بکنویس کنند.)

در تصحیح انشا، خصوصاً هدایت فکری و عقلی نو آموزان هم باید نظر داشت. چه ممکن است نو آموزانی بجای نویسنده که از مفاد قواعد زبان درست باشد و هر جمله فعل و مفعول داشته باشد ولی عقلاً و منطقاً صحیح نباشد. برای مثال قسمتی از نوشته یکی از دانش آموزان کلاس ششم دبستان ترجمه اول و پایتخت درباره تعویض حیوان ذی الاقل میشود:

« حیوان علف میخورد و بانسان فایده میرساند، ما باید حیوانات را دوست بداریم و با آنها آرا نرسانیم. » بطوریکه ذکر شد این جمله از حیث عبارت صحیح است اما از جهت معنی هر حیوانی علفخوار نیست و هر حیوانی بانسان فایده نمی رساند و ما نمی توانیم تمام حیوانات را دوست بداریم و به حیوانات آرا نرسانیم زیرا برخی دشمن انسانند. با توضیحات کافی لازم است که آموزگار نو آموزان را از این قبیل اشتباهات بکندار سازد.

برای آنکه نو آموزان انشا، های خوب را بهتر بشناسند برخی از ممتحنان عقیده دارند که باید خود معتمد در باره همان موضوعی که برای انشا معین میشود انشا، ایی بنویسد بدانش آموزان بگوید که خط نکند.

این روش پسندیده است که معتمد با دانش آموزان همکاری کند و بهمان طور که آنها برای ادانش، خود را می خوانند او هم برای آنها نوشته خویش را قرائت کند ولی نباید دانش آموزان را وادار کرد که انشا معتمد خود را انشا، دیگری را خط نمایند چه در اینصورت عادت می کنند که پیوسته از نوشته این آن استفاده کنند و فکر و علم خود را بکار نیندازند. خلاصه باید دانش آموزان را بهنگانی که باید حسن انشا، است متوجه ساخت که چگونه نویسندگان جزئیات موضوع انشا، را بجای توضیح می دهند. ولی باید آنان را منع کرد از آنکه عین نوشته دیگران را از خط کنند و در انشا، خویش نقل نمایند.

بهترین انشا، های نو آموزان هم کپس تصحیح در این کتاب نقل گردیده است برای آن نیست که عیناً از حفظ شود بلکه برای آنست که قدرت مشاهده و نیروی فکری نو آموزان با مطالعه این انشا، ها تعویض شود و در باره سایر موضوعها هم خود آنها وقت بیشتری بکنند و انشا، های بهتری بنویسند.

البسته باید بانان یاد آور شد که ممکن است از کتاب یا نوشته بی قسمتی را انتخاب کنند و در انشا، خود نقل نمایند ولی ضرورت دارد که قید کنند آن قسمت را از کجای نقل کرده اند تا با همان صدقت عادت نیاید.

آخرین توصیه « باره تصحیح انشا، آنست که تمام خطای عبارتی و اشتباهات نگاری هر دانش آموز را در یک انشا، نباید یکدیگر با و تکرار داد و او را از انشا، نوشتن بیزار ساخت. آموزگاران مجال کافی دارند که بتدریج معایب انشا، را بدانش آموزان تذکر دهند. کافی است که هر بار بزرگترین اشتباهات او را بطرف سازند و از خود گیرای بر اشتباهات کوچک چشم پوشند تا رفع آن اشتباهات برای نو آموزان مشکل نباشد.

نموده دادن

باینکه در این نام تحصیلات عموم آموزگارها قید شده است که حد اعلای نمره بیست و چهار باشد و هرگاه که عدد کثیری از آموزگاران محاسبه دارند که بهترین نمره انشا ۱۵ یا ۱۶ و عدد ۱۷ است و نمره ۱۸ و ۱۹ برای نوشته اولیا و انبیا و نمره ۲۰ برای کلام خداست. اگر این عدد از محلمان بعلیه نمره دادن توجه بیشتری میکردند و بنظر میآوردند که اصولاً تعیین نمره برای تشویق نواز آموزان است و هر نواز آموزی که بیش از دیگران محنت میکشد و بهترین انشا را می نویسد باید جای نمره را بهم گیرد و در این صورت حد اعلای نمره ۱۵ یا ۱۶ یا ۱۷ تعیین نمیکردند و علاوه بر این حد اعلای نمره انشا چند نمره کمتر از حد تصاب عالی ترین نمره که ۲۰ باشد منظور گردد و نمره انشا ای بد در حد و نصف خواهد بود و بدین روش کار راست که اگر نواز آموزی که تازه قلم در دست گرفته و برای اولین بار انشا می نویسد در حد و نصف نمره ای داده شود و چنین نواز آموز از درس انشا منزجر شده و انشا نوشتن برای او درس برآی ایجاد میکند که تا پایان تحصیل همیشه از این ترس متوش تا راحت است بر آفتاب نواز آموزان بسیار حساسند و از یک سخن سرود و قفا خوشتر گینز منجی منزجر می شوند و چه بسا که چنین نتایج موجب ترک تحصیل عدد ای را فراهم میسازد.

اما اگر برای بهترین انشا همانطور که در این نام تمام آموزگارها قید شده است حد اعلای نمره یعنی بیست منظور گردد و بقیه انشا را بحدی طبقه تقسیم شود و برای هر طبقه از این طریقی شرایطی برای انشا نوشتن ضروری باشد حدودی تعیین گردد چون هر نویسنده قسمتی از آن شرایط را رعایت میکند نمره کمتر انشا بی بحد اقل یعنی صفر میرسد.

ممکن است از این روش تشویق و ترغیب نواز آموزان تا مدتی بهین طبقه بندی قناعت شود. مثلاً انشا دانش آموزان چهار یا پنج طبقه تقسیم گردد و هر ده که نواز آموزی انشا بهتری می نویسد او را در طبقه بالاتر جای دهند تا موجب دلگرمی او شده و هم گردد ضمناً سایر نواز آموزان هم بر اثر رقابت معایب نوشته

خوش را بر طرف سازند که آنها هم در طبقه بالاتر جای گیرند.

خلاصه کار از تشویق و تقدیر نواز آموزان نباید غافل بود. هر نواز آموز آنچه را که بعنوان انشا در یک یا چند سطر می نویسد و بعلت خود عرضه میدارد بهترین حاصل شده و اندیشه اوست و نواز نویسند که بایک عبارت بد نوشته ای و یا قابل قبول نیست او را از قلم بردست گرفتن بخی مستقر سازند. آموزگار و دقیق در هر نوشته چیزی قابل تعریف پیدا میکند و پس از تجزیه نویسنده و خطای نوشته و اشتباهات نگری او را تذکر می شود که بقیه انشا خود را هم درست بنویسد.

تجذیه تحسین دانش آموزان در نوشتن انشا آن اندازه مؤثر است که عموم ایشان را بنویشتن انشا مایل و راغب میسازد و برخی را شیفته و دلخاسته این کار میکند. نگارنده این کتاب انشا پاک و دانش آموزان پس از تصحیح در کتاب بهترین انشا ای امتحانات نهائی دوره دوم متوسطه نقل نموده آن دانش آموز چون اعتقاد پیدا کرد که نوشته اش قابل درج در کتاب است قلم در دست گرفت و خود کتابی در روش نگارش نوشت که قابل استفاده میباشد.

الکون که حد و نمره انشا معلوم شد طریقی تقسیم این نمره نیز بیان میشود:

طرز تقسیم نمره انشا - برای این تقسیم بندی نظریاتی مختلفی اظهار شده است ولی اکثر این طریقی را معمول میدارند که نصف از نمره انشا را برای درست بودن فکر و نصف دیگر آنرا برای صحیح نوشتن عبارات منظور میکنند. اما چون مطالبی که درباره هر موضوع باید نوشته شود مشخص نیست و نظر تمام افراد قدرت مشابه ایشان درباره هر موضوع یکسان نمی باشد و تمام مردم احساس و نظر خود را بیک وضع بیان نمی کنند. برخی مختصر میگویند، بعضی تفصیل را در پیش میگیرند، افرادی روشن سخن میگویند و افراد دیگری پیچیده تر متعصب و خود را بیان میکنند لذا مقدمه نیست که مشخص شود هر قسمت از نمره ای که برای درست بودن عبارات و یا صحیح بودن فکر است مخصوص چه امری می باشد.

رو به روش دیگر اگر مجموع شش ایلگی که برای بهترین انشا قید شده است و دانشانی مراعات شده باشد

استحقاق نموده است را دارد. بقیه اش را با سنجید طبقه تقسیم می گردد و نموده هر طبقه با چند نموده احتساب
تعیین میشود.

در قسمت صحیح بودن عبارات برای رعایت نظافت و نقطه گذاری و حاشیه کشیدن
یکت یاد نموده باید در نظر گرفته شود. پامین - خرداد ۱۳۴۰

امضای مؤلف علامت اختصای این کتاب شماره ۱۵۴۳۷ ثبت رسیده است.
بر این امضای آلف را اصل کند تقییب کتابهای که فاقد امضای آلف باشند تلقی است.
احمد کوشا - دادستان دادگاههای اداری وزارت فرهنگ

خط : از عباس منظوری

انشا ابتدائی

این کتاب در دو جلد تألیف یافته است و آسانترین و آسانترین انشا را با موزگان دانش آموزان سال ۴ و ۵ ابتدائی نشان میدهد. بهترین انشا، های دانش آموزان این دو کلاس هم پس از تصحیح در دو جلد این کتاب چاپ شده است تا مورد استفاده عموم دانش آموزان این کلاسها واقع شود.

چند تألیف دیگر از مؤلف این کتاب:

۱- جلد اول - کتاب راهنمای تعلیم انشا - شامل قواعد تعلیم انشا، و آثاری از نویسندگان معروف مناسب برای دانش آموزان سال ۵ و ۶ دبستانها بصیغه بهترین انشا، های تصحیح شده دانش آموزان این دو کلاس.

۲- جلد دوم کتاب راهنمای تعلیم انشا - شامل قواعد کامل تعلیم انشا، و منتخب آثار نویسندگان مناسب برای دانش آموزان دوره دوم متوسطه و دانش آموختگان و کتب و درزی بصیغه بهترین انشا، های تصحیح شده دانش آموزان این دوره.

۳- راهنمای تعلیم املا - شامل قواعد تعلیم املا بصیغه آخرین کلمه های املا، و انشائی ابتدائی با توضیح معانی لغات شکل آنها.

کتابخانه آیت الله بروجردی (ده)

۴- راهنمای حل مسائل حساب

آخرین مسائل حساب و هندسه، حسابهای ابتدائی و سرین کردن حکمترین آنها.

۵- راهنمای تعلیم املا و انشا - شامل قواعد تعلیم املا و انشا، بصیغه آخرین کلمه ها و بهترین انشا، های امتحانات نهائی دوره اول متوسطه با آثاری از نویسندگان معروف مناسب برای این تحصیلات و انشا، مخصوص مؤلف است - مرکز انتشار چاپخانه آفتاب تهران تلفن ۵۰۵۷۴.